

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут права, економіки та кібербезпеки

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

**ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ:
МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали
наукової студентської конференції
з нагоди Міжнародного дня захисту прав людини

Одеса, 10 грудня 2021 р.

Одеса
Фенікс
2021

УДК 342.7: 347.12: 340.132
М 58

Відповідальний редактор:
доктор юридичних наук, професор,
завідувачка кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
Міжнародного гуманітарного університету
С. С. Андрейченко

М 58 **Правовий захист прав людини: міжнародний та національний виміри** : матеріали наук. студ. конф. (м. Одеса, 10 грудня 2021 р.) [Електронне видання] / відп. ред. С. С. Андрейченко ; МГУ. – Одеса : Фенікс, 2021. – 110 с. – Режим доступу: https://docs.mgu.edu.ua/docs/konferencii/zbirn_material.pdf

У збірнику представлено стислий виклад доповідей, поданих на науковій студентській конференції, присвяченій Міжнародному дню захисту прав людини (10 грудня 2021 р.).

Видання буде корисним для наукових працівників, докторантів, аспірантів, студентів вищих юридичних навчальних закладів, які цікавляться особливостями сучасного міжнародного та європейського права, права Європейського Союзу, національного права.

УДК 342.7: 347.12: 340.132

© Міжнародний гуманітарний
університет, 2021
© Автори статей, 2021

Андрєєва Д.О.

Студентка 3 курсу Фахового коледжу

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

ПРИНЦИП ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Повага до прав людини, захист її прав та свобод – відносно нова галузь міжнародного публічного права. Становлення цієї галузі припадає на середину ХХ ст. Хоча міжнародно-правові норми, які встановлюють міждержавне співробітництво щодо захисту прав і свобод окремих категорій фізичних осіб чи забезпечення дотримання певних прав і свобод населення, з'явилися достатньо давно. Такі права і свободи можна класифікувати: 1) захист релігійних прав; 2) регулювання прав національних меншин; 3) права людини в період збройних конфліктів тощо. Також важливу роль у становленні цієї галузі міжнародного права відіграли міжнародні договори, укладені між державами в процесі боротьби з рабством, піратством та їх заборонаю [1].

Усі сучасні держави залежно від стану дотримання ними основних прав людини можна розділити на три групи: Тоталітарні держави, які відверто нехтують правами людини (М'янма (Бірма), Ірак, Судан, Заїр). Держави, котрі декларують, визнають загалом всі основні права людини, проте ще не створили усіх належних механізмів для їх дотримання (Україна, Росія, деякі країни Східної Європи, ряд держав Центральної і Латинської Америки, які звільнилися від диктатури). Держави, де існують досить розвинені правові інститути із захисту прав громадян, хоча й там є порушення прав окремих меншин (ФРН, Франція) [2].

Таке становище вимагає використання у різних країнах засобів міжнародного контролю за дотриманням прав людини. До них належать: а)

міжнародно-правові акти, які вміщують правила діяльності, формулюють права і обов'язки відповідних суб'єктів (конвенції, пакти, угоди, договори тощо), а також міжнародні документи, які звичайно не вміщують норм, правил поведінки, безпосередньо не формують прав і обов'язків (зокрема декларації, заяви, меморандуми); б) міжнародні органи спостереження, контролю за дотриманням основних прав людини (комісії, комітети) та захисту цих прав (суди, трибунали) [2].

До характерних особливостей цієї галузі міжнародного публічного права можна віднести розвинену систему механізмів захисту прав людини, створених на основі регіональних конвенцій. Правовою базою європейської системи захисту прав людини є Європейська конвенція з прав людини та основних свобод [1].

Міжнародні механізми захисту прав людини - це міжнародно правові акти з прав людини, а також спеціалізовані міжнародні інструменти, організації, установи, які безпосередньо спрямовані на захис прав людини та виконання цих актів [2].

Залежно від рівня реалізації механізмів захисту прав людини розрізняються:

а) універсальні механізми, які діють на рівні всього світу (наприклад, Рада з прав людини, Комітет з прав людини ООН, Верховий комісар ООН з прав людини, Верховний комісар ООН у справах біженців і т.д.);

б) регіональні механізми, що діють в межах певного регіону (Організація з безпеки та співробітництва у Європі, Європейський суд з прав людини, Американський комітет з прав людини тощо) [2].

Аналіз національного законодавства і міжнародних актів показує, що і держави, і міжнародна спільнота при розмежуванні компетенції у сфері прав людини визнають положення про те, що безпосередня регламентація та захист прав і свобод людини реалізуються самою державою. Для цього вона володіє всіма потрібними реальними та ефективними засобами захисту прав людини: системою відповідних органів, необхідною законодавчою базою; важливим

фактором виступають фінансові можливості. При цьому враховують особливості державного та суспільного устрою, стан економіки, реальну ситуацію в державі. Зважаючи на ці та деякі інші фактори, кожна держава може планувати співпрацю з іншими державами, брати на себе відповідні зобов'язання і виконувати їх.

Література:

1. Міжнародне публічне право: Підручник. 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. 437 с.
2. Захист прав людини і основних свобод міжнародно-правовими засобами.
URL: <https://studfile.net/preview/5170276/page:17/> (дата звернення: 12.11.2021 р.).

Ануфрієнко Є. О.

студент 2 курсу магістратури факультету права, економіки та кібербезпеки
Міжнародного гуманітарного університету Науковий керівник: д.ю.н., професор,
завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ
Андрейченко С. С.

ПРИНЦИП КУЛЬТУРНОГО РЕЛЯТИВІЗМУ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Сучасний світ, який нині ще тільки формується, характеризується, з одного боку, все більшою цілісністю попри культурне розмаїття, а з іншого – зростанням різного роду конфліктів. Деякі держави намагаються повернутися до традиційної культури, звичного самосприйняття, що викликає загострення суперечностей між універсальним характером глобальної цивілізації та її культурною орієнтацією. Прояв цих суперечностей - досить напружена ситуація, що виникла між універсалізмом прав людини та культурних особливостей різних народів і суспільств [1, с. 138].

Культурний релятивізм у контексті теорії прав людини визначено як точку

зору, згідно з якою місцеві культурні традиції (включаючи релігійну, політичну та юридичну практику) детермінують існування громадянських та політичних прав, що ними користуються особистості у певному суспільстві. Культурний релятивізм вбачає сутність історичного розвитку не в поступовому виникненні єдиної всесвітньої цивілізації, а в ізольованому співіснуванні окремих культур, які, на думку релятивістів, є сукупністю систем соціально- культурних цінностей, які не взаємодіють і не збігаються. Отже, головною тезою цього вчення є заперечення існування будь-яких універсальних юридичних або моральних стандартів прав людини, котрі можна було б вважати надійним і об'єктивним критерієм, якому має відповідати внутрішня політика кожної держави [2].

Прихильники концепції культурного релятивізму виходять із того, що кожна культуру можна оцінити лише на основі її власних принципів, а не універсальних критеріїв. Права людини, зазначені в міжнародних документах, реалізуються в тій або іншій країні з урахуванням її культурних (національних, релігійних) особливостей. Інакше кажучи, різні історичні традиції, психологія й культура різних народів впливають на тлумачення прав людини й практику їхнього застосування [3, с. 34]. На думку Г. Іскакової, в цілому міжнародно-правові акти, хоча й мають загальнодемократичний характер, містять різні за політичним і соціально-економічним змістом формулювання. Проголошені в них права і свободи в різних країнах реалізуються лише в конкретно-історичній формі, яка визначається характером політичного режиму й політичної системи в цілому, розстановкою і боротьбою в ньому суспільно-політичних сил, традиціями і культурою. Всі культурні традиції, звичаї та взірці поведінки, якщо вони не заважають іншим людям, мають однакове право на існування. А тому, поряд з виробленням міжнародною спільнотою (в межах ООН) стандартів стосовно прав людини, в кожному окремому регіоні (Рада Європи, СНД тощо), в кожній окремій країні складається власна концепція прав людини, своє бачення її свобо [1, с. 139].

Як відзначає справедливо Х. Бехруз, цінності постають як у вигляді

універсальних понять, так і у вигляді відносної, релятивної величини, при розгляді людини як соціальної істоти, чиє мислення сформовано певною культурою, породженою відповідною цивілізацією. Тобто релятивізм правових цінностей зумовлений розходженням цивілізаційних підстав тієї чи іншої культури. Абсолютними, універсальними цінностями для будь-якої цивілізації є лише ті, які становлять основу виживання людини як біологічного виду. Цінностям, що є результатом соціалізації, продуктом культури, повною мірою властивий релятивізм, оскільки вони мають різне смислове наповнення, їх реалізація сприяє досягненню різних цілей і реалізації різних життєвих програм» [4, с. 136].

Таким чином, питання культурного релятивізму, є далекими від свого вирішення і потребують подальшого ґрунтовного вивчення, від чого залежить захист прав та свобод людини у різних куточках світу.

Література:

1. Іскакова Г. Соціокультурні основи забезпечення прав людини. *Політичний менеджмент*. 2008. № 1. С. 138-143.
2. Добрянський С. Права людини з позицій універсалізму та релятивізму. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?w=&i=12&d=694>.
3. Колесніченко Н. М. Універсальність прав людини: сучасні підходи до проблеми. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]*. Сер. : Політологія. 2012. Т. 178, Вип. 166. С. 31-35.
4. Бехруз Х. Універсалізм і релятивізм цінностей у контексті діалогу правових культур. *Філософія права і загальна теорія права*. 2012. № 2. С. 128-138.

Аргірова М.О.

Студентка 3 курсу Фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ ООН

В сучасній міжнародно-правовій доктрині не викликає сумнівів основоположне значення Статуту ООН для нормативно-правового закріплення обов'язку поважати і захищати права людини. Дослівно ці слова в Преамбулі Статуту звучать наступним чином: «... знову утвердити віру в основні права людини, у гідність і цінність людської особистості, у рівноправність чоловіків та жінок і в рівність прав більших та малих націй ...» [1]. Схематично всі правозахисні міжнародні організації можна розподілити на дві групи: універсальні та регіональні.

Універсальні правозахисні механізми – це органи й організації, які поширюють свою діяльність на увесь світ, незалежно від державних і регіональних кордонів. Ці механізми тією чи іншою мірою пов'язані з основною міжнародною організацією світу – ООН. Це не випадково: по-перше, її членами є майже всі держави світу, по-друге, відповідно до Статуту ООН однієї з основних цілей діяльності цієї організації є «утвердження віри в основні права людини, у гідність і цінність людської особистості».

Статут зобов'язує головний орган ООН – Генеральну Асамблею ООН – приділяти особливу увагу захистові прав людини. У 1948 р. вона прийняла Всезагальну декларацію прав людини, а після цього цілу низку міжнародно-правових актів, які торкаються різноманітних аспектів правозахисної діяльності (про громадянські, політичні, культурні права, заборону геноциду, апартеїду, расової дискримінації тощо). Питання прав людини розглядають в Головних комітетах Асамблеї, а також у її допоміжних органах (наприклад, у спеціальних комітетах з дискримінації, проти апартеїду тощо). Статут ООН достатньо прискіпливо поставився до теми прав людини, чого зазвичай не було помічено у міжнародно-правових актах до другої світової війни. Як зазначає проф. М. В. Буроменський: «Поява цієї норми в Статуті ООН не була випадковою. У міжнародному праві важко знайти іншу норму, яку б людство так вистраждало. І

не менш складно віднайти іншу норму, яка мала б такі далекосяжні наслідки: закріплюючи в Статуті ООН норму про права людини, держави одночасно створювали міжнародно-правову основу для об'єднаної боротьби з тоталітаризмом, оскільки права людини і тоталітаризм за своєю природою несумісні» [2]. Створення ООН та прийняття її Статуту поклали початок якісно новому етапу міждержавних відносин у сфері прав людини. Статут ООН зобов'язав держави дотримуватися основних прав і свобод людини, не допускаючи при цьому будь-якої дискримінації.

10 грудня 1948 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла розроблену Комісією ООН з прав людини Загальну декларацію прав людини. Саме цей день щорічно відзначається у всьому світі як День прав людини. Загальна декларація прав людини є одним з найбільш історично значущих документів в галузі прав людини. Її преамбула і тридцять статей перелічують як громадянські, так і політичні, і економічні, соціальні та культурні права [3]. Закріплюючи права і свободи людини, Декларація в той же час встановлює, що кожна людина має обов'язки перед суспільством, у силу цього при здійсненні своїх прав і свобод громадянин може піддаватися деяким розумним обмеженням. Але вони повинні бути встановлені законом і винятково з метою забезпечення прав і свобод інших людей і задоволення вимог моралі, суспільного порядку і загального добробуту.

Загальна декларація прав людини не є договором, і як декларація, не має обов'язкової сили сама по собі. Тому існувала необхідність дати правам, закріпленим у Декларації, силу закону. Саме тому Генеральна Асамблея доручила одночасно Комісії з прав людини через Економічну та Соціальну Раду розробити пакти про права людини, що охоплювали б широкий перелік основних прав і свобод.

У 1966 році під егідою ООН були прийняті Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права і Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Пакти є міжнародними договорами, чий положення обов'язкові

для держав-учасників. Складовою частиною Пакту про громадянські та політичні права є Факультативний протокол № 1, що надає особам право подавати в Комітет із прав людини ООН скарги про те, що вони стали жертвою порушення державою-учасником якого-небудь із прав, закріплених у Пакті. Україна є учасницею двох пактів і Факультативного протоколу № 1 до Пакту про громадянські та політичні права. Загальна декларація прав людини та міжнародні пакти складають Міжнародний білль прав людини, що покладає на держави обов'язок забезпечити здійснення закріплених у цих документах прав всіма необхідними засобами, у тому числі й правовими.

Можемо дійти висновку, що саме статутні норми ООН створюють необхідне найбільш загальне міжнародно-правове підґрунтя для діяльності оонівських органів з прав людини. Формування статутних зобов'язань дотримання прав людини очевидно пов'язане з визначенням головними статутними органами ООН переліку таких прав або з формуванням загальної звичаєвої норми міжнародного права, якою визнається відповідне право.

Література:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 р. URL : http://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
2. Міжнародний захист прав людини та права біженців. Навчальний посібник. Київ: Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців, 2002. 160 с.
3. Загальна Декларація прав людини від 10.12. 1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

Asadova Solmaz

Student of faculty of Law Economics and Cybersecurity
Intermnational Humanitarian university

Scientific adviser: docent Department of International law and comparative law MGU

Baadzhy N.A.

HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF HUMAN RIGHTS IN THE WORLD

The rights, freedoms and duties of individuals and citizens constitute the legal status of the individual and are considered a fundamental part of rights. The legal doctrine divides human rights and freedoms into three main generations

The first generation of civil and political rights can be traced back to the 17th and 18th centuries, namely after the English, American and French revolutions. What they have in common is the idea of the freedom of the individual, alone or with others, from abuses of political power. [1] These are rights such as the right to life, liberty and security of person, freedom from slavery, etc. The second generation, economic, social and cultural rights, the idea of which emerged at the beginning of the 19th century, after the socialist revolutions. For example the right to social security, to work, to rest, to an adequate standard of living and so on. [1] The third generation of rights is seen as a product of development of the nation state at the end of the nineteenth century. This is the right to political, economic, social and cultural self-determination, the right to economic and social development, as well as the right to use the common heritage of mankind. The third generation of rights also includes the right to peace, the right to health and a safe environment.

At the end of the 20th and beginning of the 21st centuries, the fourth and fifth generations of human rights were proclaimed, which defined a new vector of development of human civilization that envisaged spiritual and moral revival of humanity.

The fourth generation of rights includes the right to life, respect for one's spiritual and moral dignity, right to creativity, right to choice and freedom of will, freedom of conscience and religion, right to spiritual education and training, right to

spiritual and moral advancement, right to a healthy environment, etc.

At the beginning of our century the fifth generation of human rights - the Divine Rights and Freedoms - was proclaimed and introduced in the legal science [2, p.123-135].

The fifth generation of rights includes the right to Love, Faith and love of God, unity with the Creator, the right to be born in Love, the right to address God, the right to information and energy management, the right to manage space-time, the right to develop the energy power of one's soul, the right to co-creation and improvement of the world around, the right to Divine perfection, the right to God's gifts, the right to immortality, and other rights that stem from Love and Divine energy.

Around 539 BC. Cyrus the Great, the first king of ancient Persia, contributed greatly to the development of human rights - he freed slaves, declared that all people have the right to choose their own religion and proclaimed racial equality.

These and other of his decrees were written in cuneiform on a cylinder of burnt clay. This ancient document is considered to be the world's first human rights charter. Its provisions are reflected in the first four articles of the Universal Declaration of Human Rights.

Another important historical document is King Hammurabi's Code of Laws from 1792 to 1750 B.C. The code comprised 282 articles and covered numerous legal issues of Babylonian society. It enshrined: a description of court proceedings, a set of laws defining punishments for various types of crimes. There were also laws for irrigation, housekeeping, family law and building land, laws for the protection of nature, borrowing and lending.

The law of ancient Greece and Rome was called classical or exemplary law. It is the democratic and political ideas of Ancient Greece and Athens (5th century B.C.) that are taken as an example by later civilizations. Because of ancient Greek law, Roman law develops. In Athens, a citizen, having reached the age of 20, was entitled to participate in the legislative work of the People's Assembly, which was the main state body.

Citizens who reached the age of 30 were given the opportunity to take up positions in government or in the judiciary. In Ancient Rome the rights of citizens to take part in the legislative process were limited, since the laws were put forward by the standing Senate. The people's assembly passed or rejected these laws. Its main sections are introduced in the laws of bourgeois states.

The law of the Middle Ages was directly influenced by religion and the way of feudal society. Law in the Middle Ages was rather harsh, rights if the accused could not justify themselves, they were punished with fists or weapons. In the early thirteenth century, the Pope set up a special church court, the "Inquisition", an investigative and punitive body to deal with heretics [6].

During the Middle Ages, England was able to achieve outstanding results in the legal alteration of the status of the individual. The important 15 June 1215 was when the Magna Carta was signed . In paragraphs 39-40-42-45 of this document it was written that no man shall be imprisoned against his will, nor shall he be deprived of his own property.

The law of the new era was shaped by the anti-colonial rebellions and revolts against absolutism that were taking place at that time. In this period the Declaration of Independence (4th July 1776) was adopted and on 26th August 1789 the Constituent Assembly passed the 'Declaration of the Rights of Man and the Citizen'. Article 1 of the Declaration stated: "Men are born and remain free and equal in rights".

In Russia in 1818 a secret revolutionary organization of the future Decembrists, the Union of Welfare, was founded. Their charter stated: 'The Union shall endeavor to explain that every man must be able to exercise his rights'. In 1821-1822 drafts of the constitution were written. P.I. Pestel's "Russian Truth" constitution, which was later called "The Rights of Man", was notable for its democratic character. In 1825, on December 14, the Decembrists rebelled in St Petersburg. They attempted to change the social and political order of Russian society based on the recognition of human rights.

After the establishment of Soviet power, they adopted the Declaration of the Rights

of Working and Oppressed People, the first Soviet Constitution and the first Constitution of the USSR. They reflected the equality of rights irrespective of race and nationality, the legitimacy of the right of nations to statehood, the eradication of the exploiting class and the building of the foundations of socialism.

Literature:

1. Universal Declaration of Human Rights 1948.
2. Iventiev S.I. Spiritual and moral rights and freedom of man and citizen. Choice // The value system of modern society. Collection of materials of the X International Scientific and Practical Conference on March 3, 2010. Part 2 / Under the general editorship of S.S. Chernov. - Novosibirsk: Publishing house "SIBPRINT". 2010.S. 210-213.
3. A brief history of human rights <https://www.amnesty.nl/a-brief-history-of-human-rights>.

Атанасій О.Л.

Студентка 3 курсу Фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК

Питання захисту прав жінок визнано одним із ключових в контексті побудови демократичних держав на міжнародному рівні. У зв'язку із цим ще з початку ХХ ст. почали з'являтися норми, що встановлюють рівність прав жінок та чоловіків у різноманітних сферах суспільного життя. Жінки займають особливе місце у будь-якому суспільстві. Проте, права жінок і на сьогодні являють собою складний, багатогранний інститут, який зіштовхується зі значною кількістю труднощів та бар'єрів.

Основу міжнародно-правового механізму захисту прав жінок закладено у ст. 1 Статуту ООН, яка покладає на держави обов'язок поважати усіх людей незалежно від статі. У системі ООН основне місце серед заходів, спрямованих на забезпечення рівності прав жінок, займають заходи, розроблені Комісією з положення жінок – функціональної комісії Економічної і Соціальної ради ООН.

На міжнародному рівні в русі за права жінок виділяють дві основні фази. Перша – це фаза боротьби проти дискримінації, яка завершилася прийняттям ООН у 1979 р. Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [1]. Друга фаза почалася в 80-ті рр. ХХ ст. У цей час питання насильства проти жінок і підхід до прав жінок в контексті захисту прав людини вийшла на передній план. Важлива роль в розробці та реалізації заходів і програм із поліпшення становища жінок, окрім Комісії зі становища жінок, належить Жіночому Фонду розвитку ООН (ЮНІФЕМ) та Міжнародному навчальному і науково-дослідному інституту з питань поліпшення становища.

Більшу увагу хочеться приділити правам жінок у монархіях Арабського Сходу. За сучасними оцінками, жінки є найбільш дискримінованим класом в арабському суспільстві через культурні і релігійні переконання, які часто можуть відобразитися в законах країн арабського світу. У даному контексті МАС можна розподілити на дві групи. Так, є монархії, де статус жінки у суспільстві зупинився на її ролі як матері та дружини з незначними елементами прогресу в політичному та професійному житті (Саудівська Аравія). Прикладами прогресу у Саудівській Аравії можна назвати хіба що розгляд питання про надання жінкам права голосу, надання права жінкам-адвокатам виступати в суді та допуск жінок до участі в Олімпіаді 2012 р. [2]. До другої групи слід віднести монархії, де роль жінки поступово розширюється у сфері професійного та політичного життя (Бахрейн, Йорданія, Оман, Катар, Кувейт, ОАЕ).

Погляди щодо місця жінки в арабському суспільстві поступово змінюються. Ключову роль у трансформації гендерного питання та громадських відносин

останніми роками почали відігравати жіночі організації, особливо в країнах Перської затоки. Ці організації, як-то товариство жінок Бахрейну, сприяють ліквідації жіночої неграмотності, підвищенню правової обізнаності, проведенню спеціальних учбових програм та залученню арабських жінок до політичного життя [3, с. 80]. Наприклад, Міністерство юстиції Катару повідомляє, що воно є одним із міністерств, котре підтримує жінок, зазначаючи при цьому, що майже 67% від загального катарського персоналу є жінки [4]. Єдиною країною Арабського Сходу, де й досі не визнаються політичні права жінок, залишається Саудівська Аравія, де навіть існують заборони на водіння автомобіля із подальшим притягненням до відповідальності. У Саудівській Аравії розширення ролі жінки у суспільстві розпочалося з освітньої сфери. Важливою рисою того, що саудівський монарх назвав «революцією в сфері освіти», було планомірне включення в цю сферу жінок [5, с. 51].

Відповідно до законів шаріату, жінки, які проживають у королівстві, мають носити нікаб – чорне вбрання, що з голови до ніг огортає їхнє тіло, оточуючі можуть бачити лише очі. Вони можуть з'являтися у громадських місцях тільки в супроводі близького родича чоловічої статі. Яскравим прикладом переваги норм шаріату над життям стали події 2002 р., коли поліція моралі відмовилася випустити старшокласниць із палаючої будівлі школи в Мецці, оскільки їх голови не були покриті хусткою. В результаті 15 дівчат загинули, десятки постраждали від опіків і отруєння чадним газом [6].

Отже, проведене дослідження свідчить про те, що процес становлення та розвитку інституту захисту прав жінок має власну досить тривалу історію та складає незамінний досвід для регулювання відносин між державами щодо забезпечення недискримінаційного положення та досягнення рівноправності чоловіків і жінок. У реальному житті концепція прав і свобод людини не може бути єдиною для всіх держав і суспільств. У свою чергу, ООН, численні регіональні міжнародні організації, а також держави на національному рівні

намагаються розширювати поняття права на розвиток стосовно такої соціальної групи як жінки.

Література:

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. *Права людини: Міжнародні договори України*. К., 1992. С. 109-146.
2. Саудівська Аравія вперше відпустить жінок-спортсменок на Олімпіаду. URL: <http://www.rbc.ua/ukr/top/show/saudoivskaya-araviya-vpervye-otpushtit-zhenshchin-sportsmenok-25062012175100> (дата звернення: 16.11.2021 р.).
3. Ігошина Ж.Б. Гендерне питання та процеси глобалізації на Арабському Сході. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2010. № 94. Ч. 2. С. 74-83.
4. al-Ghanim: Qatar an Example of the State of Law and Institutions. URL: http://www.qnaol.net/QNAEn/Local_News/Politics2/Pages/JusticeMinisterQatarBecomesExampleoftheStateofLawandInstitutions.aspx (дата звернення: 16.11.2021 р.).
5. Косач Г.Г. Саудовская Аравия: «национальные проекты» в контексте внутренней политики. *Ближний Восток и современность*: сборник статей. Вып. 31. 2007. С. 43-65.
6. У Саудівській Аравії жінкам заборонять демонструвати гарні очі. URL: <http://tsn.ua/ukrayina/u-sauidivskiy-araviyi-zhinkam-zaboronyat-demonstruvati-garni-ochi.html> (дата звернення: 16.11.2021 р.).

Безверхова К.Д.

Студентка 2 курсу Інституту права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С. С.

ЗАБОРОНА ТОРГІВЛІ ЛЮДЕЙ (МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ)

Торгівля людьми – це глобальна проблема, яка торкається життя мільйонів людей практично у будь-якій країні світу і яка позбавляє їх людської гідності. Як один із найстрашніших злочинів у світі, торгівля людьми вводить в оману і перетворює на жертв жінок, чоловіків і дітей з усіх куточків світу і щодня змушує їх бути об'єктом експлуатації. Саме цей феномен має дуже багато форм, а саме: продаж дітей, використання у жебрацтві, втягнення в протиправну діяльність, сексуальна експлуатація, проведення експериментів над тілом і психікою людини, насильне вилучення органів і частин тіла людини, використання у збройних конфліктах.

Чому саме ця тема? Тому що я вважаю, що це одна з найважливіших тем, які мають розуміти та усвідомлювати кожна людина. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в більшості країн найвищою соціальною цінністю а тому, держави зобов'язалися всіма доступними засобами та можливими способами захищати людину. Так я можу констатувати, що країни боролись з цим, можливо цей феномен зменшився, але у кінцевому результаті він не закінчився і продовжується і до тепер. Але жахливе те, що люди будують своє багате життя за рахунок життів інших людей. Експлуатація людей приносить організованим злочинним групам величезні гроші. У Європі торгівля людьми - це з найбільш прибуткових вид підпільного бізнесу, який лише формі сексуальної експлуатації щорічно приносить злочинним групам близько 3 млрд.дол. у США, тобто мова йде про великий злочинний бізнес. Торговці людьми ставляться до людей, як до товарів, як до речей, які можна продавати, міняти на щось інше або на когось іншого, знищувати, як би грубо не звучало вони вершители доль невинних людей. Чому ж саме виникають ці причини існування сучасної торгівлі людьми насамперед тому,що є нехватка коштів,по-друге привабливість кращих умов в іншій країні,по-третє неможливість працевлаштуватися, но саме головне в цих причинах є насильство над жінками та дітьми, дискримінація людей, а також недостовірне подання інформації про роботу за кордоном. Я вважаю, що люди

звертають увагу лише на яскраві картинки, в які вони самі вірять, но не аналізують правда це чи ні. Чому ж я підкреслила, що це саме глобальна проблема, тому що торгівля людьми зачіпає майже всі країни світу або як вихідний пункт, або пункт транзиту, або пункт кінцевого призначення, при цьому жертви з щонайменше 127 країн повідомляють про те, що їх експлуатували в 137 державах, а то й більше. На жінок припадають дві третини жертв світової торгівлі людьми. Величезна більшість таких жертв - це молоді жінки, яких гвалтують, долучають до наркоманії, утримують під замком, зазнають побоїв або загрожують насильством, ставлять їх у боргову залежність, забирають їхні паспорти, шантажують чи обманюють, обіцяючи влаштувати на роботу. Жертвами торгівлі людьми стають також чоловіки та хлопчики, яких використовують для примусової праці та жебрацтва, як дітей-солдатів та сексуальної експлуатації. [1]

Держави, які беруть участь у додатковій Конвенції про скасування рабства, роботоргівлі та інститутів і звичаїв, подібних до рабства, вважаючи, що свобода є природженим правом кожної людини, маючи на увазі, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в гідність і цінність людської особистості. Зважаючи на те, що Загальна декларація прав людини, проголошена Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй як спільний ідеал, до досягнення якого повинні прагнути всі народи та всі держави, встановила, що ніхто не повинен утримуватися в рабстві або в підневільному стані і що рабство і роботоргівля забороняються у всіх їхніх формах. Визнаючи, що з часу укладання Конвенції про рабство, підписаної в Женеві 25 вересня 1926 року і спрямованої на забезпечення скасування рабства і роботоргівлі, досягнуто подальшого прогресу на шляху до цієї мети, беручи до уваги Конвенцію про примусову працю 1930 року і прийняті потім заходи, що стосуються примусової чи обов'язкової праці, враховуючи, проте, що рабство, роботоргівля та інститути та звичаї, подібні до рабства, ліквідовані ще не в усіх частинах світу. Вирішивши тому, що Конвенція 1926 року, яка залишається чинною, має бути тепер заповнена укладенням Додаткової Конвенції,

яка була б спрямована на інтенсифікацію національних, так само як і міжнародних, зусиль до скасування рабства, работоргівлі та інститутів та звичаїв, подібних до рабства. [2]

Висновок. Проблема боротьби з торгівлею людьми вирішується за допомогою різних національних та міжнародних заходів. У 2000 році Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та Протокол про запобігання та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, та покарання за неї, які набули чинності наприкінці 2003 року. Будучи єдиним міжнародно-правовим документом, в якому торгівля людьми розглядається як злочин, Протокол є першим у світі інструментом, спрямованим на запобігання торгівлі людьми та боротьбу з нею, забезпечення захисту та допомоги жертвам та сприяння співпраці між країнами для припинення цього виду злочинності. В даний час учасниками Протоколу є 148 країн, однак, незважаючи на високий рівень політичної прихильності, здійснення Протоколу державами все ще має нерівномірний характер. На національному рівні країни продовжують здійснювати Протокол та працюють над включенням до свого внутрішнього законодавства положень щодо боротьби з торгівлею людьми. Водночас не слід вважати, що за боротьбу з торгівлею людьми відповідають лише державні органи. Звичайні люди у своєму повсякденному житті можуть надавати допомогу у боротьбі з цим видом злочинності, якщо вони будуть поінформовані про цю проблему і якщо вони не залишатимуть непоміченим тяжке становище жертв. Існує безліч способів, якими ми можемо допомогти впоратися з цією злочинною діяльністю та змінити становище: Будьте пильні: Якщо ви бачите щось підозріле, що, на вашу думку, може мати відношення до торгівлі людьми, сповістіть про це поліцію.[1]

Література:

1. Транснаціональна організована злочинність: давайте покладемо край цьому

бізнесу. URL: <https://www.unodc.org/toc/ru/crimes/human-trafficking.html>

2.Додаткова Конвенція про скасування Рабства, Роботоргівлі та Інститутів і звичаїв, подібних до рабства. URL: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/instree/Rf3scas.html>

3.Торгівля людьми – одне із найганебніших явищ сучасного світу. URL: <https://muzykivskaotg.gov.ua/news/torgivlya-lyudmi--odne-iz-naganebnishih-yavisch-suchasnogo-svitu--2021-07-07>

Бродовська М. В.

Студентка 2 курсу Факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Андрейченко С.С.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Традиційним міжнародним нормативно-правовим актом, що забезпечує високий рівень правового захисту здоров'я людини в галузі використання косметичних засобів є Регламент Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу №1223/2009 від 30 листопада 2009 року «Про косметичні засоби». Положення Регламенту стали основоположними міжнародними правилами з використання косметичних засобів та регламентували зобов'язання країн-членів Європейського Союзу щодо дотримання безпечної реалізації косметичних засобів. Таким чином, шляхом усунення прогалин щодо безпеки здоров'я людини була скасована чинність раніше прийнятої Директиви №76/768/ЕЕС, що дозволило гармонізувати європейський косметичний ринок. За

понад 30 років існування Директива зазнала численних змін і технічного адаптування, тому більше не вважалася найвищим стандартам належного регулювання з точки зору чіткості, послідовності та зручності [1].

Однак, не зважаючи на реструктуризацію частини інформації, Регламент не вносить фундаментальних змін до вимог Директиви, тому в його основі зберіглися деякі положення попереднього документу, такі як: концепція та вимоги щодо загального змісту інформації про продукт, публічна доступність певної інформації [2].

Задля безпосереднього виконання положень Регламенту на території всіх країн-членів Європейського Союзу без виключень, становлення однорідної системи регулювання використання косметичних засобів на ринку косметики Європейського Союзу, законодавці закріпили заборону адаптування правил Регламенту у національне законодавство, які можуть бути змінені державами для просування власних цілей.

Європейський парламент та Рада Європейського Союзу передбачили нову централізовану міжнародну систему поширення косметичної продукції. Косметичні засоби, вільні для обігу на ринку Європейського Союзу, повинні відповідати встановленим Регламентом вимогам, які мають на меті використання альтернативного тестування замість звичного дослідження косметичних засобів та інгредієнтів та тваринах. Європейські косметичні компанії розпочали співпрацю з постачальником лабораторних зразків «In vitro», які використовуються для визначення потенційного ризику косметичного засобу на людину з високою чутливістю. Штучна шкіра компаній «EpiSkin™», «EpiDerm™», «SkinEthic» імітує шкіряний покрив людини, дозволяючи використовувати даний метод дослідження як альтернативний тваринному.

Відтоді країни-члени Європейського союзу, найбільші імпортери косметичної продукції, були зобов'язані послуговуватися Додатком I до Регламенту, який складається з інформації про безпеку косметичних продуктів та

оцінки безпеки косметичних засобів, яка об'єднує всю інформацію, пов'язану з безпекою продукту. Слід зазначити, що нова система вимагає обов'язкової перевірки косметичних засобів відповідальною особою, яка повинна забезпечити виконання всіх відповідних зобов'язань, викладених у Регламенті, перед розміщенням продукту на ринку. Процес оцінки безпеки базується переважно на зборі необхідної документації та дослідженні даних про безпеку окремих речовин.

Таким чином, після вдалого запровадження Регламенту на території Європейського союзу, інші країни світу розпочали роботу щодо закріплення нових стандартів і принципів у галузі використання косметичних засобів на національних рівнях. У 2018 році Європейський Парламент підтримав написання Конвенції Організації Об'єднаних Націй про заборону тестування косметичних засобів на тваринах. Україна в розрізі міжнародно-правового регулювання використання косметичних засобів не може вирізнитися належним нормативно-правовим регулюванням. Єдиними документами, які регулюють питання використання косметичної продукції є Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 року та Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної продукції, які набули чинності 1 липня 1999 року, які не відповідають міжнародним стандартам. Було розроблено проєкт Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію» з метою впровадження положень Регламенту Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу №1223/2009 від 30 листопада 2009 року «Про косметичні засоби», який залишився не розглянутим. [3].

Література:

1. Регламент Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу №1223/2009 від 30 листопада 2009 року «Про косметичні засоби». URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A31976L0768>

2. Директиви №76/768/ЕЕС. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A31976L0768> .

3. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.

Вознюк О.В.

Студентка 3 курсу

Фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В. Л.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОСНОВА ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ УКРАЇНИ

Державні кордони визначають межі державної території. Значення цих кордонів полягає, перш за все, в тому, що вони встановлюють межі належної державі території з усіма її ресурсами, а також визначають межі територіального верховенства держави.

Державні кордони – це справжні або умовні лінії, які відповідають конфігурації території держави і відділяють її від території інших держав, а також від територій з міжнародним режимом (відкритого моря, повітряного простору над ним, космічного простору) [1].

Кордони стали невід'ємним атрибутом держави, з проголошенням незалежності України 1991 р. одним з перших завдань молодій державі стало їх юридичне закріплення та встановлення правового статусу і режиму, визначення чітких механізмів гарантування їхньої безпеки.

Захист державної безпеки прямо пов'язаний із захистом державного кордону України. Непорушність державних кордонів є свідченням територіальної цілісності, політичної й економічної незалежності, суверенітету та єдності України. Виходячи з цього, охорона державного кордону України визнається невід'ємною частиною загальнодержавної системи забезпечення національної безпеки України. Забезпечення цілісності недоторканності державного кордону України є конституційною вимогою (ст. 2 Конституції) [2].

Захист державного кордону України полягає у скоординованій діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом. Ця діяльність здійснюється в межах наданих їм повноважень шляхом вжиття комплексу політичних, організаційно-правових, дипломатичних, економічних, військових, прикордонних, імміграційних, розвідувальних, контррозвідувальних, оперативно-розшукових, природоохоронних, санітарно-карантинних, екологічних, технічних заходів тощо. Координація діяльності військових формувань і правоохоронних органів із захисту державного кордону здійснюється Державною прикордонною службою України.

Відповідно, до частини першої статті 4 Закону України «Про державний кордон України», державний кордон України на місцевості позначається ясно видимими прикордонними знаками, форми, розмір і порядок встановлення яких визначаються законодавством України і міжнародними договорами України [3].

У сучасному міжнародному праві розрізняють чотири види кордонів держави - суходільний, водний (морський), повітряний та кордон надр. Державні кордони України у надрах досягають глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння. При цьому чинне законодавство України не обмежує поширення суверенітету України на надра до центру земної кулі. Чинне законодавство України не визначає висотну межу повітряних кордонів України, при цьому українська доктрина міжнародного права визначає висотну межу

державного суверенітету (повітряної території) переважно у 100-110 км над рівнем моря [4]. Найбільш проблематичними і складними є питання про делімітацію суходільних і морських кордонів України, оскільки саме щодо них можуть виникати суперечки із сусідніми державами [5].

Проблемні питання щодо правового статусу кордонів відсутні між Україною та Молдовою. Ділянка спільного державного кордону і делімітована, і демаркована [6].

Водночас існують деякі питання, що потребують договірно-правового оформлення двосторонньому порядку:

- не проведено демаркації центральної ділянки українсько-молдовського державного кордону (придністровська ділянка);
- потребує вирішення питання про передачу у власність України ділянки автомобільної дороги Одеса-Рені в районі населеного пункту Паланка Республіки Молдова;
- не врегульовано порядок руху осіб і транспортних засобів транзитними ділянками автомобільних та залізничних доріг.

Література:

1. Територія в міжнародному праві. Міжнародне право : веб-сайт. URL: https://arm.naiau.kiev.ua/books/mg/lectures/lecture_5.html_(дата звернення 27.10.2021 р.).
2. Конституція України : станом на 4 січ. 2021 р. Верховна Рада України. м. Суми : «ВВП НОТІС», 2021. 56 с.
3. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 № **1777-ХІІ**. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5.
4. Камінська Н. В. Пріоритети правового забезпечення захисту державних кордонів України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2017. № 1. С. 40-46. URL:

http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2017/1_2017/9.pdf_(дата звернення 27.10.2021 р.).

5. Мякота О. В. Загальна характеристика міжнародно- правового статусу сучасних державних кордонів України. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11875/1/Miakota.pdf>_(дата звернення 27.10.2021 р.).

6. Мостова К. В. Проблематика співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного законодавства, що визначає статус державного кордону України. URL: http://ra.stateandregions.zp.ua/archive/2_2017/16.pdf_(дата звернення 27.10.2021 р.).

Гайдаржи В. Р.

Студентка 3 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент,

доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Качурінер В.Л.

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Питання додержання основних прав і свобод людини в інформаційному суспільстві, правових механізмів регулювання суспільних відносин та забезпечення інформаційної безпеки наразі є вкрай актуальними, проте недостатньо вивченими та такими, що потребують комплексного дослідження. Забезпечення ж прав дитини в інформаційному суспільстві та її інформаційна безпека є ще більш нагальними сьогодні.

Основними цінностями в інформаційному суспільстві виступають інформація і знання. Саме широкий доступ громадян до об'єктивної, достовірної,

повної, правдивої та неупередженої інформації, можливість здобувати знання та використовувати їх на практиці а також захищеність свідомості та підсвідомості людини від негативних інформаційних та інформаційно-психологічних впливів є гарантією успішності індивіда в інформаційному суспільстві та гарантуються державою. За Конституцією України дитина, як і будь-який громадянин має право на доступ до інформації (ст. 34) [1]. Теж саме задекларовано у статті 28 Конвенції про права дитини [2].

Рівність прав дітей в Україні незалежно від їх походження гарантовано ст. 52 Конституції України [1]. Також, за Конституцією України держава гарантує дітям право на безкоштовну освіту (ст. 53) та можливість «вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію усно, письмово, або в інший спосіб – на свій вибір» (ч. 2 ст. 34). Проте в інформаційній сфері України спостерігається так звана «цифрова нерівність». Мова йде про неоднакові можливості у доступі до інформації та знань з використанням сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій дітьми різних соціальних груп в залежності від місця їх проживання. Якщо міські школи, зокрема гімназії, ліцеї та інші елітні навчальні заклади, можуть похвалитись не лише забезпеченням комп'ютерами усіх учнів, але й створення власних інформаційних мереж, навчальних та методичних баз даних, електронних щоденників, системи електронного відвідування, тощо, то у сільській школі – заледве є декілька комп'ютерів, а про підключення їх до мережі Інтернет мова взагалі не йде [3]. Тенденції до регіонізації росту інтернет-аудиторії зберігаються й надалі, що є підтвердженням «цифрової нерівності» в Україні [4]. Це вказує на те, що можливість повноцінного доступу до світового надбання інформації і знань в Україні диференційоване за територіальними особливостями її мешканців.

Таким чином, виникає нерівномірність у доступі до інформації і знань дітей не лише різних соціальних груп, а й різних регіонів України. Така ситуація значно поглиблює «цифрову нерівність» між окремими регіонами та верствами

населення. За такої «цифрової нерівності» діти окремих категорій зазнають дискримінації в інформаційній сфері, що суперечить нормам міжнародного та національного права.

На міжнародно-правовому рівні проблема рівності можливостей дітей піднімалася ще у 1959 р. У принципі 7 Декларації прав дитини зазначено, що дитина має право на безкоштовну освіту, яка сприяла б її загальному культурному розвитку і завдяки якій вона могла б, на основі рівності можливостей, розвивати свої здібності та особисті судження, відчуття моральної та соціальної відповідальності [5]. Ці принципи були розширені та доповнені у Концепції про права дитини [2], яка була ратифікована Україною у 1991 році.

Не маючи повноцінного доступу до інформації, знань та технологій сільські діти не зможуть досягти такого ж високого інтелектуального рівня, як їх ровесники великих міст, не вмітимуть повноцінно використовувати сучасні інформаційні технології та засоби комунікації, адаптуватися до вимог нового суспільства, що засноване на широкому впровадженні інформаційних та інноваційних технологій, та стати повноцінними його членами. Зважаючи на те, що за даними статистики кількість сільських мешканців складає третину від загальної кількості мешканців України, а приріст населення у сільській місцевості більший за приріст у містах та враховуючи трудову міграцію молоді з України у країни Європи та США – можемо стикнутися з проблемою зниження загального інтелектуального рівня в державі та її конкурентоспроможності, що у подальшому призведе до сповільнення розвитку інформаційного суспільства в Україні загалом. Такі виклики можуть становити загрозу національній безпеці України у майбутньому.

Тому необхідно уже сьогодні на державному рівні передбачити систему цільових грантів для приведення державних навчальних закладів до необхідного рівня матеріально-технічного та кадрового забезпечення. Це дасть можливість не

лише позбутися цифрової нерівності, дискримінації дітей в інформаційній сфері, а й підвищити загальний інтелектуальний рівень усього суспільства.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Конвенція про права дитини: ООН від 20.11.1989 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення 03.11.2021 р.).
3. Дубов Д.В., Ожеван М.А. Широкозмуговий доступ до мережі Інтернет як важлива передумова розвитку України : аналіт. доп. К. НІСД, 2013. 58 с.
4. Аудиторія українського Інтернету сповільнила свій ріст. URL : <http://watcher.com.ua/2014/08/19/audytoriya-ukrayinskoho-internetu-spovilnylasviy-rist-za-rik-zrosla-lyshe-na-12> (дата звернення 03.11.2021 р.).
5. Международная защита прав и свобод человека / Права человека. Сборник международных договоров. *Юридическая литература*, 1990. С. 139-141 .

Грендиш С. С.

студент 2 курсу магістратури

факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С.С.

СОМАТИЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ

В умовах науково-технічного прогресу, розвитку генної інженерії, медицини та біомедицини людська цивілізація розвивається стрімкими темпами, а тому виникає необхідність приведення нормативно-правової бази у відповідність до тих реалій, які склалися у світі. З ХХ ст. розпочався небачений раніше стрибок у розвитку людської цивілізації, що не могло не позначитися й на самій людині та на її правах. Раніше людина змінювала світ навколо себе, але порівняно

нещодавно вона отримала можливість змінювати себе, точніше, свою фізичну субстанцію – тіло. Оскільки право – один із найважливіших соціальних регуляторів, то перед ним постав виклик – соматичні права й безліч питань. Зважаючи на можливі негативні наслідки, чи є доцільним надання таких прав людям? Які механізми потрібно створити для реалізації соматичних прав? [1, с. 47].

Етимологічно поняття «соматичний» («соматичні») походить від грецького слова “soma” – «тіло». Тобто мова йде про групу прав людини, які пов’язані з її можливістю самостійно розпоряджатися своїм тілом.

Серед соматичних прав людни виділяють такі:

- право на смерть (свобода людини свідомо та добровільно припинити своє життя обраним та доступним для неї способом (евтаназія або суїцид));
- права людини щодо її органів і тканин (трансплантація, права донорів та реципієнтів);
- репродуктивні права людини (позитивного характеру – штучне запліднення, негативного характеру – аборт, стерилізація, контрацепція);
- право на зміну статі (з чоловічої на жіночу і з жіночої на чоловічу) [2, с. 267].

У ряді країн світу в даний час формується відповідна нормативно-правова база в галузі біотехнологій, біомедицини, біоетики. Зростає число міжнародних документів у зазначеній галузі, які держава визнає для себе обов’язковими або які є бажаними для визнання. В Україні стали проводити конференції, семінари, круглі столи (міжнародні та республіканські), присвячені питанням трансплантації органів, взаємовпливу етики, релігії, медицини, так чи інакше пов’язані з реалізацією соматичних прав. У зв’язку з цим новим напрямком в юридичній науці стає вчення про соматичних правах. У даній сфері переплелися воєдино проблеми нових можливостей науки і розвитку права (його успіхи і недоліки, прогалини, інші дефекти) [3, с. 48].

Правове регулювання соматичних прав у міжнародному полі набирає суттєвих обертів. Так, Рада Європи та Європейський Союз як регіональні міжнародні організації виробили стандарти щодо захисту прав людини та розвитку біомедицини. ЄСПЛ у своїй практиці демонструє виважену позицію щодо права завершення життя людини, щодо питання репродуктивної медицини, процедури запліднення *in vitro*, стерилізації, трансплантації, одностатевих стосунків і права на аборт. Суд, ухвалюючи рішення, звертається до тих міжнародних документів, які безпосередньо регулюють у Європі соматичні права та пов'язані з ними суміжні інститути: Конвенції Ради Європи з прав людини та біомедицини 1997 р., Рекомендації Ради ЄС від 29 червня 1998 р. «Про придатність донорів крові та плазми і просіювання донорської крові в Європейському співтоваристві» (98/463/ЕС), Директиви 2004/23/ЄС від 31 березня 2004 р. «Про встановлення стандартів якості та безпеки для донорства, закупівлі, тестування, обробки, збереження, зберігання і розповсюдження людських тканин і клітин». В Україні соматичні права перебувають на первинному етапі свого становлення, фактично зводяться до суворої заборони евтаназії та репродуктивного клонування. Тому слід приділити максимальну увагу захисту соматичних прав у національному полі, адже маємо міжнародні стандарти, які слід використовувати для розбудови застарілих нормативних актів. Не можна не звертати увагу на те, що сурогатне материнство є «певним шляхом» для пар, які не можуть мати дітей; донори крові та її компонентів потрібні дедалі більше у зв'язку з її нестачею; трансплантація органів в Україні вже стає звичайним явищем [4, с. 223].

Таким чином, актуальним питанням у сфері теорії та практики міжнародного права є розуміння та реалізація четвертого покоління прав людини на національному та міжнародному рівнях. Ефективний міжнародно-правовий захист соматичних прав людини залежить від нормотворчої, правозастосчої діяльності

суб'єктів міжнародного права, а також багато в чому залежить від розвитку сучасної доктрини міжнародного права.

Література:

1. Мустафаєва С.М., Дерев'янка С.С. Концепція соматичних прав людини та її загальна характеристика. *Юридичний науковий електронний журнал*. С. 47-49.
2. Попович Т., Шаварин А. Сутнісне наповнення четвертого покоління прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 266-271.
3. Громовчук М. В. Закріплення соматичних прав в міжнародних нормативно-правових актах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 63 (2021). С. 46-50.
4. Біла-Кисельова А.А. Міжнародні стандарти щодо захисту «somatic rights of human». *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 3, 2020. С. 219-224.

Давідогло О.М.

Студентка 3 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий курівник: к.ю.н., доцент,

доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Качурінер В. Л.

МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Сьогодні під егідою ООН створено достатньо розгалужену систему захисту прав людини, як нормативну, так і інституціональну.

Залежно від охоплення країн міжнародні контрольні механізми бувають універсальними або регіональними [1, с. 119].

Універсальні правозахисні механізми – це органи й організації, які поширюють свою діяльність на увесь світ, незалежно від державних і регіональних кордонів. Ці механізми тією чи іншою мірою пов'язані з основною міжнародною організацією світу – ООН. Це не випадково: по-перше, її членами є майже всі держави світу, по-друге, відповідно до Статуту ООН однієї з основних цілей діяльності цієї організації є «утвердження віри в основні права людини, у гідність і цінність людської особистості» [2].

Всі універсальні правозахисні органи поділяють на три види:

1) Постійні органи, що є частиною апарату ООН – Комісія ООН з прав людини та її експертний орган – Підкомітет по запобіганню дискримінації та захисту прав меншин. Ці органи, а також Комісія становища жінок, створені в рамках ЕКОСОС для виконання його повноважень в галузі захисту прав людини. У рамках іншого основного органу ООН – Секретаріату, створений Центр прав людини, розташований в Женеві і Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців. Останньою за часом була створена в 1993 р. посада Верховного Комісара ООН з прав людини.

2) Органи, створені згідно з міжнародними угодами, укладеними під егідою ООН. У рамках ООН було розроблено безліч міжнародних договорів про захист прав людини, що розвивають положення Загальної декларації, щодо окремих груп прав чи окремих прав, закріплених у ній.

3) Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй. У відповідності зі ст. 57 і 63 Статуту ООН із Організацією пов'язані різні установи, створені міжурядовими угодами в галузі економіки, соціальних відносин, культури, освіти, охорони здоров'я та ін.

Статут зобов'язує головний орган ООН – Генеральну Асамблею ООН – приділяти особливу увагу захистові прав людини. У 1948 р. вона прийняла Загальну декларацію прав людини, а після цього цілу низку міжнародно-правових актів, які торкаються різноманітних аспектів правозахисної діяльності. Питання

прав людини розглядають в Головних комітетах Асамблеї, а також у її допоміжних органах (наприклад, у спеціальних комітетах з дискримінації, проти апартеїду тощо).

Так, наприклад, Комітет ООН з прав людини було створено 20 вересня 1976 р., і з моменту його створення Україна бере участь у роботі Комітету, надаючи періодичні доповіді про виконання положень Міжнародного Пакту про громадянські і політичні права (МПГПП). Розгляд діяльності Комітету, створеного з метою допомоги здійсненню вимог МПГПП, дає досить повну картину міжнародного контролю у сфері прав людини на універсальному рівні. Цей Комітет, що складається з 18 експертів, які виступають в особистій якості, а не як представники держав, є одним з найавторитетніших міжнародних органів у сфері прав людини [1, с. 120].

Серед інших основних органів ООН особливу роль у захисті прав людини відіграє Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОС), яка під керівництвом Генеральної Асамблеї координує економічну і соціальну діяльність ООН, у тому числі, як зазначено в Статуті, готує «рекомендації з метою поглиблення поваги і дотримання прав людини й основних свобод для всіх».

Однак, незважаючи на широкі повноваження і ту важливу роль, яку відіграють у міжнародних відносинах головні органи ООН, основні функції щодо захисту прав людини виконують спеціалізовані правозахисні органи й організації.

Другим найважливішим елементом міжнародного механізму захисту прав людини є регіональні міжнародні організації. Регіональною міжнародною організацією називають, якщо її учасниками є держави, розташовані в межах певного регіону земної кулі, наприклад, Європи, Африки чи Південної Америки. На сьогодні у світі існує три дієздатні регіональні системи захисту прав людини: Міжамериканська, Африканська і Європейська.

Найефективнішими є органи й організації, які мають право прийому і розгляду індивідуальних скарг (петицій) від громадян і організацій – жертв

порушень прав людини. Тобто, ці організації провадять квазісудовий процес, на якому сперечаються між собою дві сторони – обвинувачувана держава й особа, яка заявляє про порушення її прав. За результатами виносяться рішення, обов'язкове для виконання державою чи юридично, чи фактично через величезний міжнародний авторитет відповідного органу і характеру самого рішення [3,с.403].

Подібних правозахисних інстанцій у світі дуже небагато, українець/українка може звернутися тільки до чотирьох: Комітету з прав людини, Комітету проти катувань, Європейського суду прав людини і Комітету із свободи асоціацій МОП.

Література:

1. Антонович М.М. Міжнародне публічне право. К.: Вид.дім «КМ Академія»; Алеута, 2003. 308 с.
2. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН: Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text (дата звернення 02.11.2021 р.).
3. Максим Т. Право на подачу індивідуальної жалоби в ООН о порушеннях прав человека. *Международное право прав человека. Теория и практика.* Монреаль: 1992.

Депа О. І.

магістр 2 курсу Європейського університету

Науковий керівник: к.ф.н., доцент, доцент кафедри права

Європейського університету Шевчук Н.В.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОНОРСТВА КРОВІ В УКРАЇНІ

Донорство крові та її компонентів - добровільний акт волевиявлення людини, що полягає у даванні крові або її компонентів для подальшого безпосереднього використання їх для лікування, виготовлення відповідних

лікарських препаратів або використання у наукових дослідженнях.

Конституційною підвалиною юридичної регламентації донорства в Україні є ст. 29 Основного Закону, яка визначає право на особисту недоторканність в аспекті згоди чи відмови від будь-якого медичного втручання. На деталізацію змісту цієї норми в законодавстві України передбачено право на донорство або окремі його структурні елементи, зокрема, у Цивільному кодексі України від 16.01.2003 р. (ст. 290, п. 7 ст. 281) [1], Основах законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. (ст. 46, 47, 48) [2], Законі України „Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині” від 16.07.1999 р. [2], Законі України „Про донорство крові та її компонентів” від 23.06.1995 р. [2], а також підзаконних нормативно-правових актах, що визначають окремі питання у сфері донорства.

Донором може бути будь-який дієздатний громадянин України віком від 18 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає протипоказань, визначених Міністерством охорони здоров'я України. Особи, хворі на інфекційні хвороби, що можуть передаватися через кров, або інфіковані збудниками таких хвороб, можуть залучатися до виконання донорської функції лише у разі подальшого використання отриманих від них крові та її компонентів виключно для проведення наукових досліджень, виготовлення діагностиків та інших продуктів, що не призначаються для введення реципієнтам. Не менш важливими завданнями є визначення правового статусу донора крові та її компонентів, а також окреслення вимог до осіб, які можуть бути донорами, умов виконання ними донорської функції, їх прав та обов'язків як донорів, регламентація обов'язковості медичного обстеження донора, засад державного захисту прав і законних інтересів донорів, пільг, що надаються донорам. При цьому варто пам'ятати, що правовий статус платного і безоплатного донорів повинен відрізнятися.

До найнебезпечніших правопорушень у сфері донорства крові належить її

примусове вилучення. Тому не випадково в ст.144 Кримінального кодексу (далі КК) України 2001 р. встановлено відповідальність за насильницьке донорство. За час існування цієї кримінально-правової норми вона практично не досліджувалася. У ст.144 КК України законодавцем передбачена відповідальність за порушення лише однієї умови правомірності донорства - його добровільності. Кримінальної відповідальності за порушення безпеки життя чи здоров'я реципієнта, невизначеного кола осіб, для лікування яких застосовується донорська кров, а також інших благ та інтересів донора не встановлено. Враховуючи характер діяння в даному складі, що пов'язане з порушенням тілесної недоторканності людини, насильство як спосіб його вчинення, значення крові для організму людини, пропонується передбачити тяжкі наслідки як особливо кваліфікуючу ознаку насильницького донорства.

Сучасний стан правового регулювання відносин у сфері донорства крові та її компонентів в Україні є незадовільним. Застаріле та суперечливе законодавство постає перешкодою на шляху забезпечення українських пацієнтів якісними та безпечними донорською кров'ю та її компонентами, не відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України, відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством, з іншої сторони.

Література:

1. Медичне право України : зб. нормативно-правових актів / упоряд. і наук. ред. Н. Б. Болотіна. К. : Видавничий Дім „Ін Юре”, 2001.
2. Цивільний кодекс України. К. : Атіка, 2003.

Дишлева І.С.

Студентка 3 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Качурінер В.Л.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ПРОТИДІ ТЕРОРИЗМУ

Сучасний тероризм, набуваючи рис організованості, транснаціональності, й в окремих випадках завдаючи катастрофічних наслідків, становить загрозу не лише окремій державі, а й світовій безпеці. На сьогоднішній день більш ніж у 70 країнах світу налічується близько тисячі відомих груп і організацій, що використовують у своїй діяльності методи терору. Аналіз здійснених останнім часом терористичних акцій демонструє тенденції до укріплення зв'язків між терористичними угрупованнями різних країн світу, налагодження та координації їхньої діяльності міжнародними терористичними центрами.

Інтегруючись у загальноєвропейські процеси, Україна, крім отримання користі від співпраці з міжнародними інституціями в різних сферах життєдіяльності, стикається в тому числі й з проблемами, пов'язаними з міжнародним тероризмом.

Загрозливі масштаби поширення тероризму та його катастрофічні наслідки викликали відповідну реакцію міжнародного співтовариства. Одержала свій розвиток міжнародна законотворчість в антитерористичній діяльності як в рамках міжнародних організацій, так і на регіональному рівні, зокрема в національному законодавстві окремих країн.

Перші спроби формування міжнародно-правової основи антитерористичної взаємодії були зроблені ще до Другої світової війни. Так, у 1937 р. під егідою Ліги націй було розроблено Конвенцію щодо попередження тероризму та покарання за нього і Конвенцію про створення міжнародного кримінального суду. Щоправда, обидва ці документи чинності не набули.

Сучасна система багатостороннього співробітництва у боротьбі з тероризмом сформувалася за останні 30 років. На глобальному рівні вона функціонує під егідою ООН та її спецпідрозділів (ІМО, ІКАО та МАГАТЕ) на основі 11 універсальних конвенцій і протоколів про боротьбу із різними проявами тероризму на суші, на морі та в повітрі. Зазначені угоди закріплюють реальні механізми, що орієнтовані на ефективну практичну взаємодію. Це зобов'язання припиняти теракти, включаючи знешкодження та затримання осіб, винних або підозрюваних у їх скоєнні, обмін відповідною інформацією, надання максимальної правової підтримки один одному [1].

Міжнародне співробітництво у боротьбі з сучасним тероризмом ґрунтується на таких принципах: 1) принцип осуду тероризму, незалежно від цілей терористів, що закріплено практично в усіх міжнародних конвенціях по боротьбі з тероризмом; 2) відмова від будь-яких форм (фінансова, військово-технічна та ін.) сприяння терористам; 3) співробітництво на світовому рівні в боротьбі з фінансовими й технологічними можливостями сучасного тероризму; 4) захист світових культур і релігій від екстремістського впливу тероризму; 5) дотримання норм міжнародного права [2, с. 70].

Провідним міжнародним органом у боротьбі з тероризмом є Організація Об'єднаних Націй (далі — ООН), Генеральна Асамблея якої 9 грудня 1985 року, ухвалила Резолюцію 40/61, в якій вона “визнає злочинними всі акти, методи та практику тероризму, де б і ким би вони не були вчинені”, закріпивши тим самим принцип — загального осуду тероризму [3].

Упродовж 90-х років ХХ століття принципи протиправності тероризму були розвинуті у низці документів ООН, серед яких провідне місце займає Декларація про заходи з ліквідації міжнародного тероризму, прийнята на 49-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у 1994 році. Важливими є положення цієї Декларації про те, що «злочинні акти, спрямовані чи розраховані на створення обстановки терору серед широкого загалу, не можуть бути виправдані, якими б не були

мотиви (політичного, расового, ідеологічного, етнічного, релігійного характеру)» [4].

Декларація зобов'язує держави утриматись від організації терористичної діяльності, забезпечує затримання, судове переслідування та видачу осіб, які вчинили терористичні акти. Державам пропонується стати учасниками всіх універсальних антитерористичних договорів.

Центральним пріоритетом для ООН у сфері боротьби з тероризмом залишається створення міжнародних норм шляхом постійного розвитку і прийняття інструментів міжнародного права, захисту прав людини.

Підсумовуючи викладене, можна зробити такі висновки:

1. Організованість і транснаціональність тероризму консолідує міжнародне співтовариство до вироблення спільних заходів щодо протидії йому.

2. Система міжнародних та національних заходів протидії тероризму потребує удосконалення. Основними напрямками його є: а) задіяння усього комплексу політичних, соціальних, економічних та інших засобів міжнародних і національних інституцій та створення міждержавної та національної системи протидії тероризму; б) імплементація норм міжнародного законодавства щодо протидії тероризму в національне законодавство кожної з країн світової спільноти; в) створення ефективних механізмів міжнародного контролю за впровадженням рішень ООН та інших міжнародних інституцій у життя кожної з країн її членів.

Література:

1. Гармашов І. Ю. Організаційно-правові основи протидії сучасним терористичним проявам. URL: <http://www.diamatik.org/a-news/news.php?id=1652&groupid=1>.

2. Багрій-Шахматов Л.В. , Сценко С.Л. Методи боротьби з тероризмом : погляд світового співтовариства. *Тероризм і боротьба з ним. Аналітичні розробки, пропозиції наукових і практичних працівників*. К., 2000. Т. 19. С. 338-343.

3. Конвенция о борьбе с незаконными актами, направленными против безопасности морского судоходства. URL: <http://www.un.org/russian/documen/convents/maritime.html>.

4. Декларация о мерах по ликвидации международного терроризма. от 9 декаб. 1994 г. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_502.

Драганова А. О.

Студентка 3 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ

Ідея захисту прав дитини почала складатися через безпосередню участь дітей у «дорослих» суспільних відносинах, що призвело до формування правосуб'єктності дітей, і, як наслідок, – до об'єктивної необхідності захищати права дітей. З кінця 1700-х – початку 1800-х років в Європі (зокрема в Англії), а згодом і в США промислові машини почали замінювати ручну працю, а дітей почали розглядати як «маленьких дорослих» («small adults») і залучати їх до роботи на мануфактурах, заводах і фабриках [1, с. 39].

Одним з перших кроків Генеральної Асамблеї ООН щодо захисту прав дітей було створення в 1946 році Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Через два роки, в 1948 році Генеральною Асамблеєю була прийнята Загальна декларація прав людини. В її положеннях і положеннях Міжнародних пактів 1966 року, що стосуються прав людини, визнається, що діти є об'єктом особливого захисту.

Але першим актом ООН, що стосуються прав дітей, стала прийнята Генеральною Асамблеєю в 1959 році Декларація прав дитини, яка проголосила, що «людство зобов'язане давати дитині найкраще, що воно має». Після прийняття Конвенції Генеральною Асамблеєю були організовані наради, в яких брали участь організації, органи та спеціалізовані установи ООН з метою привернути увагу і поширити інформацію про Конвенцію, що має глобальне значення для здійснення прав людини – прав дітей. Конвенція прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989, 26 січня 1990 року почалося підписання Конвенції. Конвенція набула чинності 2 вересня 1990 роки після ратифікації її двадцятьма державами. На Віденській конференції з прав людини в 1993 році було прийнято рішення домогтися того, щоб до 1995 року Конвенція стала універсальною для всіх держав. У 1995 році в пункт 2 статті 43 Конвенції була внесена поправка, що набула чинності в 2002 році.

У 1996 році з ініціативи Франції, день прийняття Генеральною Асамблеєю ООН тексту Конвенції, було вирішено щорічно 20 листопада відзначати як День прав дитини.

У 2000 році були прийняті і в 2002 році набули чинності два факультативних протоколи конвенції – про участь дітей у збройних конфліктах (150 країн-учасниць на жовтень 2012 року) і про торгівлю дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії (160 країн-учасниць на жовтень 2012 року). У грудні 2011 року Генеральна Асамблея ООН прийняла третій факультативний протокол, який був відкритий для підписання в 2012 році і набере чинності при досягненні числа в десять країн-учасниць. Протокол передбачає можливість розгляду Комітетом з прав дитини скарг на порушення Конвенції країнами-учасницями цього протоколу. [2]

Головним документом щодо захисту прав дитини є Конвенція ООН про права дитини [4]. В основі всієї Конвенції лежать чотири керівних принципи, або загальні вимоги до виконання всіх прав, закріплених у договорі:

Принцип 1: Недопущення дискримінації (стаття 2). Стаття про недопущення дискримінації забороняє дискримінацію за перерахованими причинами, але й забороняє інші форми, що не згадані в точній формі.

Принцип 2: Врахування інтересів дитини (стаття 3). Цей принцип стосується дітей, які є повноправними людьми, чий інтерес повинні враховуватися. Цей принцип враховує навіть більше: він не просто стверджує, що потреби дітей є важливими, він говорить, що врахування проблем повинне бути головним чинником у прийнятті рішення стосовно виконання прав дитини.

Принцип 3: Право на життя, виживання і розвиток (стаття 6). Цей принцип набагато ширше, ніж здається на перший погляд: він накладає зобов'язання на держави, які підписали Конвенцію, контролювати не лише фізичний розвиток дітей, але і їх ментальний, духовний, моральний, психологічний та соціальний розвиток.

Принцип 4: Повага до поглядів дитини (стаття 12). Цей принцип вже частково розглянутий в рамках категорії «участі», описаної вище. Держави-учасниці Конвенції у своєму звіті, який вони надають Комітету з захисту прав дитини, повинні підкреслити необхідність надати дітям можливість висловлювати свою думку стосовно сімейного життя, шкільного життя, закладів соціального забезпечення, а також щодо положень про безпритульних [3].

У Конвенції вказано, що дитина – це будь-яка людина віком до 18 років. Діти теж люди, тому вони мають точно такі самі права людини, що й дорослі. Однак, визнано, що діти потребують особливого піклування і допомоги, з цієї причини вони також мають «свій» договір про права людини – Конвенцію про права дитини

Література:

1. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навчальний посібник. Київ, 2018. 39 с.

2. Історія захисту прав дитини. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 22.10.2021).

3. «КОМПАС»: Посібник з освіти в галузі прав людини за участі молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/children> (дата звернення: 22.10.2021).

4. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. (редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 22.10.2021).

Заворітна Ю.О.

Студентка 3 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Андрейченко С. С.

ПРОБЛЕМА БУЛІНГУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Останнім часом слово «булінг» дуже часто зустрічається як у реальному житті, так і у ЗМІ. Чому це поняття стало часто звучати, а громадяни б'ють тривогу? Які причини виникнення цього явища?

Почнемо з того, що булінг – це не лише пустощі, це жорстка форма взаємовідносин, яка ґрунтується на насильницьких діях, дискримінації, агресії тощо [1, с. 20]. Проблема булінгу є, була і залишається критичною не лише в Україні, але і за її межами.

Згідно із ст.1 Загальної декларації прав людини (10 грудня 1948 р) «Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в душі братерства» [2].

Проблема булінгу є, була і залишається критичною не лише в Україні, але і за її межами, проте, тільки нині почали про це відкрито говорити. Якщо кожен з нас згадає своє дитинство, шкільні роки, то, скоріш за все, пригадає якусь не дуже приємну історію, яка свідчила про приниження людської гідності, або ситуації із залякуваннями з боку старших дітей на ігровому майданчику, тощо. У даній ситуації ви могли бути як і жертвою, так і спостерігачем або булером.

При цьому, жертвами булінгу стають не тільки в реальному, а й у віртуальному світі – сьогодні неабияку небезпеку несе в собі так званий «кібербулінг» (інтернет-цькування).

Згідно із даними Юнісеф, 24% українських школярів вважають себе жертвами боулінгу. 40% жертв ні з ким не діляться проблемою, навіть з батьками. Тому одним з найголовніших рецептів є той, що батьки не повинні відвертатись від своєї дитини, уважно слідкуйте за всіма змінами в її настрої та поведінці. 67% дітей стикалися з булінгом за останні 2-3 місяці. 44% жертв боулінгу не говорили про проблему, оскільки боялися за себе [5].

Питання протидії булінгу закріплено, як на національному рівні, так і на міжнародному. Щодо національного рівня, то відповідно до ст. 52 Конституції України, діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народженні вони у шлюбі чи поза ним. Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом [3].

Щодо міжнародного рівня, то згідно із ч. 1 ст. 16 Конвенції про права дитини, жодна дитина не може бути об'єктом свавільного або незаконного втручання у здійснення її права на особисте та сімейне життя, недоторканність

житла, таємницю кореспонденції або незаконного посягання на її честь і гідність [3].

Найефективнішою антибулінговою програмою визнано норвежську загальнонаціональну програму Дена Ольвеуса, результати багатолітнього моніторингу якої продемонстрували свою дієвість – вона на 30-50% знижує кількість інцидентів, пов'язаних з цькуванням. Запозичують даний досвід також США та Англія.

До слова, в школах Норвегії на початку кожного навчального року укладається трьохсторонній договір, який підписує учень (навіть першокласник), батьки та адміністрація школи. Мета цього договору – запобігти неприйнятній та агресивній поведінці в школі. Так, кожен школяр попереджається про те, що він не має право погрожувати словом чи ділом іншим учням, наносити фізичну або психологічну шкоду однокласникам, псувати їх майно. В іншому випадку шкільний фахівець і директор школи мають право за першої ж нагоди поставити винного на облік до поліції, а за поведінку малюків повністю відповідатимуть їхні батьки. Крім того, батьки зобов'язуються вирішувати проблеми такого роду разом зі шкільними психологами [4].

Тому, на мою думку, в Україні доречно ухвалити Національну програму із протидії булінгу, до створення якої мають бути залучені не лише законодавці, але й вчителі, правоохоронні органи, служби із захисту дітей, певні громадські організації та професійні спілки.

Отже, булінг – це явище, яке впливає на всіх його учасників, призводячи до порушення нормальних стосунків у сім'ї, повчально-виховного процесу у школі та, на жаль, до шкоди здоров'ю та життю. Нині ця проблема є надзвичайно розповсюдженою. Агресія, цькування, знущання, насильство, якому піддаються мільйони дітей у школі, сім'ї, на вулиці має негативні наслідки, заважає побудувати повноцінні сімейні відносини, досягти вершин у професійній діяльності та, на превеликий жаль, часто призводить до самогубства.

Тому наша держава, а в тому числі й суспільство повинні протистояти такій проблемі шляхом профілактики, протидії та запобіганню. І у такому процесі повинні брати участь не лише вчителі та батьки, але і інші суб'єкти, діяльність яких спрямована на захист прав, свобод та законних інтересів дітей.

Література:

1. Бочкор Н.П. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктній та постконфліктний період: Київ: МЖПЦ «Ла Страда Україна», 2014.
2. Загальна декларація прав людини (повний текст) 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
3. Конституція України: Закон Українців від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Миськевич Т. Регулювання проблеми булінгу на законодавчому рівні: перші кроки України та світовий досвід. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2019/1.pdf>.
5. Шкільне цькування URL: <https://uk.wikipedia.org>.

Захарова Т. Ю.

Студентка 2 курсу магістратури

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Хендель Н. В.

БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ

Біотехнологія стрімко розвивається, проте широкому колу наявно недостатньо інформації, яка має відношення до біотехнологічних проблем. Така інформація доступна вузькому колу спеціалістів. Клонування, генна інженерія, репродуктивні технології, клітинні технології і інші сучасні технології змінили медицину і ініціювали процес розробки міжнародними організаціями стандартів, які послужили початком формування міжнародного біомедичного права.

Характерною особливістю міжнародних правових норм, що регламентують біомедичні стосунки, є інтегрованість в них принципів біоетики [1]. У юридичній доктрині активно обговорюється роль біоетики в сучасному суспільстві, оскільки право як інституційний регулятор не може охопити всі суспільні стосунки. Зокрема, воно обмежене в можливості вирішувати проблеми регулювання стосунків, що виникають при проведенні абортів, трансплантації органів, модифікації ДНК і інших стосунків, пов'язаних із захистом права на життя, здоров'я.

Традиційно виділяють три основні моделі співвідношення права і біоетики [2]:

– соціологічна модель, згідно якої право визнається нездібним вирішувати етичні проблеми і, як наслідок, стандарти біоетики розглядаються єдиним регулювальником у сфері використання біотехнології;

– формалістична модель – право грає основну роль в регулюванні будь-яких біотехнологічних питань, оскільки воно встановлює санкції за порушення нормативних розпоряджень. Прибічник формалістичної моделі Т.М. Спренгер відзначає, що більшість міжнародних нормативних актів, регулюючих питання використання біотехнології, відображають, в основному, етичні принципи. На його думку, таке змішування норм права і етики створює загрозу виникнення правовій невизначеності. З цієї причини необхідно переосмислити роль етики в питаннях регулювання біотехнології, необхідно визначити чіткі кордони правового регулювання останніх [3]. Таке положення справ ускладнює реалізацію

охоронної функції права, а в умовах низької правової культури суспільства – сприяє порушенню юридичних розпоряджень:

– ліберальна модель, згідно якої право закріплює лише деякі загальні біоетичні принципи. Ідеї ліберальної моделі представлені в роботах Н.Н. Седової. Дослідник вважає, що принципи біоетики по відношенню до норми закону виступають як правові звичаї, а положення закону обкреслюють рамки, в яких діють принципи біоетики [4].

Кожна з цих концепцій має свої недоліки, проте, найбільш оптимальною є формалістична модель, оскільки без встановлення чітких і жорстких правових рамок по відношенню до суперечливих етичних питань в цій сфері досягти уніфікованих принципів нормативного регулювання, а значить, і ефективного контролю й попередження можливих правопорушень буде неможливо.

Розглядаючи існуючу практику, наявність розбіжних думок з приводу користі і важливості біоетики не заважає державам і міжнародним організаціям (ЮНЕСКО, ВООЗ та інші) включати її принципи в свої міжнародно-правові акти. Міра їх інтегрованості опосередкована сферою вживання біотехнології.

Особливу увагу слід приділити наявній регламентації біомедичних технологій. Вона здійснюється за нормами біоетики, оскільки дана сфера суспільних стосунків об'єктивно не може повністю бути врегульованою нормами права. Необхідність уніфікації діяльності у сфері біомедичних технологій послужила підставою для прийняття актів у сфері біоетики, першими з яких були: «Нюрнберзький кодекс» (1947), декларація Гельсінкі Всесвітньої медичної асоціації «Етичні принципи проведення медичних досліджень за участю людини як суб'єкта» (1964), «Міжнародні керівні принципи етики для біомедичних досліджень на людині» (1982), прийняті Радою міжнародних науково-медичних органів та інші. В даний час діє лише «Нюрнберзький кодекс». Наразі регулювання біотехнології здійснюється такими міжнародними юридичними актами як «Загальна декларація про геном людини і права людини» (1997 р.), «Конвенція

про права людини і біомедицині» (1996 р.). Розрізняються ці документи по своїй юридичній силі. Одні— такі, як Нюрнберзький кодекс, є, по суті, моральним закликком, інші— перш за все Конвенція Ради Європи про біомедицину і права людини, Конвенція про біоетику (1997) і Додатковий протокол до неї, що стосується біомедичних досліджень (2005) є юридично зобов'язуючими для тих держав, які приєднуються до них і їх ратифікують.

Загальна декларація про геном людини і права людини закріпила принцип недопущення практики, що перечить людській гідності, – заборону практики клонування в цілях відтворення людської особини (ст. 11). Державам запропоновано прийняти на національному рівні заходи, відповідні викладеним в декларації принципам.

Авторитетним документом є Гельсінська декларація, яка в першу чергу має саме моральний авторитет. Декларація була розроблена як констатування етичних принципів медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження, включаючи дослідження на людських матеріалах та даних, які можна ідентифікувати. Її основні положення стали правовими нормами багатьох національних законодавств.

Найбільш важливим документом у сфері регулювання біомедичних досліджень на міжнародному рівні є Конвенція Ради Європи 1997 р. «Про захист прав і гідності людини у зв'язку з вживанням досягнень біології і медицини: конвенція про права людини і біомедицини» [5] та додатковий протокол до Конвенції Ради Європи про біомедицину і права людини, що стосується біомедичних досліджень. Протокол готувався впродовж п'яти років і був відкритий для підписання 25.01.2005 р. Ці документи носять юридично зобов'язуючий характер для держав-членів Ради Європи. Основним принципом медичного втручання в організм людини є пріоритет інтересів і блага окремої людини в порівнянні з інтересами суспільства і науки.

Проблематиці біомедичних досліджень присвячений спеціальний розділ Конвенції про біоетику, в якому наголошено на необхідність вживання всіх заходів потрібних для захисту людей-учасників досліджень (включаючи і тих, хто не здатний самостійно дати згоду на участь в дослідженні), а також ембріонів *in vitro*, якщо національне законодавство дозволяє проводити експерименти над ними. Норми, викладені, в цьому розділі розвиваються і деталізують в Додатковому протоколі до Конвенції, цілком присвяченому проблематиці біомедичних досліджень.

Проведення біомедичних досліджень сьогодні стало цілою індустрією, в якій переплітаються інтереси різних сторін. Їх етичне регулювання спирається на досить суворі і чітко визначені регламенти. Сьогодні завдання етичного регулювання досліджень вже не обмежуються захистом обстежуваних від ризиків, пов'язаних з їх участю в дослідженні. Не менш гострою проблемою стає справедливий розподіл тих благ (перш за все доступу до нових, імовірно ефективніших, ніж ті, що вже існують, засобів профілактики, діагностики і терапії), які можуть отримати обстежувані завдяки участі в дослідженні.

Література:

1. Andorno R. Biomedicine and international human rights law: in search of a global consensus // Bulletin of the World Health Organization. 2002. Vol. 80. № 12. P. 959-963.
2. Piciocchi C. Bioethics and law: between values and rules. 2004.
3. Spranger T. M. What is wrong about Human Reproductive Cloning? A Legal Perspective // Eubios Journal of Asian and International Bioethics. 2011. Vol.11. № 4. P. 101-103.
4. Седова Н. Н. Правовые основы биоэтики / Н. Н. Седова, 2004. 66 с.
5. Старовойтова О. Э. Регулирование порядка проведения биомедицинского эксперимента // Медицинское право. 2005. № 1.

Імагбі А.-С.

Студент 2 курсу

Інституту права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С. С.

МОНОПОЛІЯ У АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Чим може бути корисна монополізація адвокатури і чи є в цього явища погані сторони, спробуємо це з'ясувати та надати висновок.

Жваве обговорення в суспільстві викликала новина про монополізацію адвокатурою представництва інтересів у судових провадженнях, що очікується до запровадження в Україні[1] *Думки представників юридичної професії з цього питання збирала газета «Право на справедливий суд».*

Метою такої монополізації називається підвищення якості надання правової допомоги.

Іванна Смачило, начальник Головного теруправління юстиції Рівненської області, з цього приводу відзначає: «Я проти будь-якої монополії, в тому числі монополії адвокатури. Законопроект передбачає гарантії держави про те, що допомога буде надана адвокатом, який матиме необхідний рівень професійної підготовки, буде пов'язаний правилами професійної етики, законодавчими вимогами доступу до професії та нестиме відповідальність за неналежне виконання ним свого професійного обов'язку. Однак, за останні роки адвокатура мала всі можливості довести клієнтам, що вони є найпрофесійнішими представниками. Тоді чому громадяни досить часто звертаються за правовою допомогою до юристів, які не є адвокатами».

Адвокат Олексій Шевчук, м. Київ, стверджує, що «Офіційна позиція Національної асоціації адвокатів України говорить про те, що адвокатська

монополія потрібна, причому абсолютно у всіх спеціалізаціях! Я підтримую думку. При цьому абсолютно впевнені, що більшість юристів не усвідомлюють самої природи інституту монополізації адвокатури, а відповідно не можуть оцінити системи плюси такої» [2].

Викладемо основні аргументи «за» та «проти» впровадження монополії у адвокатській діяльності.

Аргументами «за» можна відмітити такі: подібна монополія є в більшості розвинених країнах, зокрема в країнах Європейського союзу; монополія адвокатів на судове представництво є аналогічною монополіям нотаріусів чи лікарів; монополія адвокатів на судове представництво сприятиме утвердженню єдиної корпорації правників; монополія адвокатів – це запорука реалізації конституційного права громадян на кваліфіковану юридичну допомогу (більш якісну, з можливостями скаржитися на неетичну поведінку).

«Проти» можуть служити такі аргументи як: отримання статусу адвоката неминуче стане пов'язаним зі складнощами та корупційними складовими; монополія суперечить принципу верховенства права, ускладнюється доступ до правосуддя; монополія не відповідає рівню розвитку суспільства в державі й уподібнюється закритому клубу, тож не може позитивно впливати на розвиток конкуренції (чим менша конкуренція, тим нижча якість); звернення до адвокатів для судового представництва у дрібних справах є невиправданим; монополія призводить до контролю держави за адвокатурою; дефіцит адвокатів у невеликих містах унеможливить реалізацію права на правову допомогу [1].

Слід відзначити, що у законодавствах низки прогресивних країн – таких як Іспанія, Італія, Данія та інших, закріплено норми виключного права адвокатів представляти інтереси сторін у більшості категорій справ. Іншими словами, боятися адвокатської «монополії» не потрібно, адже ми не боїмося, скажімо, «монополії» водіїв. Міжнародний досвід і здоровий глузд говорять про те, що об'єднання всіх практикуючих юристів навколо адвокатури є найоптимальнішим

варіантом, оскільки саме професійна етика, професіоналізм і незалежність об'єднують адвокатуру, а не консультування громадян та підготовка процесуальних документів. Адвокатська монополія в широкому сенсі встановлена скрізь, де розвинена правова система і правова культура, іншими словами, як виключне право на діяльність в інших сферах юридичної практики, а не тільки на судове представництво.

Наведені вище світові тенденції засвідчують, що адвокатська монополія означає не обмеження послуг юридичного ринку, а нормалізацію регулювання і встановлення єдиних правил, які допоможуть стати ринку прогнозованим й еволюційним. Дадуть змогу забезпечити всім рівний доступ до юридичних послуг високої якості, підвищити рівень правової культури в суспільстві та покращити роботу судів і правоохоронної системи [3, с. 54-55].

Література:

1. Власюк В. Чесний аналіз аргументів «за» і «проти» адвокатської монополії URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/insh/chesniy-analiz-argumentiv-za-i-proti-advokatskoyi-monopoliyi.html>
2. Адвокатська монополія: що про це думають юристи? URL: <https://radako.com.ua/news/advokatska-monopoliya-shcho-pro-ce-dumayut-yuristi>
3. Шандула О. О. Журнал: Часопис Київського університету права «Адвокатська монополія: національні тенденції та зарубіжний досвід» с. 50-56 URL: http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_3.pdf

Іванов О.С.

магістр 2 курсу Європейського університету

Науковий керівник: к.ф.н., доцент, доцент кафедри права

Європейського університету Шевчук Н.В.

ПРАВО НА ПРАЦЮ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Право на працю є основним конституційним правом громадян України. Воно проголошене статтею 43 Конституції України, визнається за кожною людиною і становить собою можливість заробляти на життя працею, яку людина вільно обирає або на яку вільно погоджується [1]. Це право забезпечується обов'язком держави створювати громадянам умови для повного його здійснення, гарантувати рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовувати програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб. За своєю природою право на працю є невідчужуваним і по суті означає забезпечення рівних можливостей кожному для його реалізації.

Закон України «Про зайнятість населення» визначає правові, економічні та організаційні засади реалізації державної політики у сфері зайнятості населення, гарантії держави щодо захисту прав громадян на працю та реалізації їхніх прав на соціальний захист від безробіття [3]. Таке визначення охоплює великий комплекс проблем, за якими стоять структурна, інвестиційна, цінова, грошово-кредитна, кадрова, освітня, міграційна, демографічна, соціальна політика держави. Ця сукупність соціально-трудова відносин знаходить свій прояв у певних економічних категоріях, таких, наприклад, як індивідуальна або колективна трудова діяльність, процес самої праці, продуктивність праці, її умови, нормування, мобільність та професійна підготовка кадрів, доходи і заробітна плата тощо. Звідси випливає, що зведення проблеми зайнятості населення лише до відсутності безробіття – це невиправдане, помилкове і шкідливе з точки зору державної політики зайнятості припущення.

Працевлаштування молоді вважається однією з гострих соціально-економічних проблем, пов'язаних з тим, що ринок праці та ринок освітніх послуг, так як і товарний ринок, розвивається за законами попиту і пропозиції. Лише з

урахуванням динаміки рівня зайнятості молоді можна розробляти соціально-економічні прогнози розвитку країни на довготривалу перспективу. Держава гарантує працездатній молоді рівне з іншими громадянами право на працю. При цьому, молодь, молоді громадяни – це громадяни України віком від 14 до 35 років (стаття 1 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» [2]). Однак спостерігається така ситуація, що в умовах нестабільності молоді кадри можуть бути скороченими з підприємств через брак відповідного досвіду (до 10-20%), працівники фінансових установ – через зменшення обсягу операцій та зниження рівня доходу (до 9-12%), менеджери середньої ланки – через оптимізацію організаційних структур суб'єктів господарювання, що пов'язано із уповільненням темпів ділової активності (до 8-10%) тощо.

Через безробіття виникають негативні соціально-економічні наслідки. Соціальними наслідками безробіття стають напруження в суспільстві, оскільки незайняті молоді люди відносяться до нестабільної категорії населення. Професійна дискваліфікація молоді через безробіття зменшує їх конкурентоспроможність, що ускладнює умови подальшого працевлаштування, призводить до зниження якості робочої сили та продуктивності суспільного виробництва. Невирішені проблеми працевлаштування молоді призводять до зростання безробіття та зниження рівня життя; поширення пасивних (утриманство), нерегламентованих (тіньова зайнятість) і деструктивних (кримінал) моделей поведінки; спонукають до зовнішніх трудових міграцій; спричиняють психологічні зміни (втрату мотивації до праці, зміну структури ціннісних орієнтацій і падіння престижності легальної зайнятості).

Отже, основними заходами, які повинні проводитися для зменшення безробіття серед молоді, мають бути агітаційна та просвітницька роботи.

Для цього необхідно:

- 1) створити Молодіжну біржу праці;

2) розробляти інвестиційні проекти, орієнтовані на фінансування зайнятості молоді;

3) включити до навчальних програм обов'язкове стажування студентів, проходження різного роду практик під час навчання;

4) впровадити механізм фінансової та іншої підтримки підприємств, установ та організацій на державному рівні, які співпрацюють із ЗВО;

5) ЗВО проводити інформативні й навчальні семінари та тренінги щодо можливостей працевлаштування, активізації власних зусиль у вирішенні проблем зайнятості та підвищенні самооцінки молоді у сучасних ринкових умовах;

б) організовувати зустрічі з роботодавцями, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес.

Таким чином, в Україні розв'язати проблеми зайнятості молоді можна тільки шляхом цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій. При цьому держава повинна піклуватись розвитком соціальної стабільності і захищеності молоді. Тільки комплексний підхід до розв'язання проблеми дозволить досягти певних позитивних зрушень у сфері працевлаштування молоді в Україні.

Література:

1. Конституція України: Основний Закон України : від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР //ВВР України.1996. № 30. С. 49.
2. Кодекс законів про працю України. Х. : Ксилон, 2007. 122 с.
3. Закон України «Про зайнятість населення» : від 05.07.2012 р., № 5067-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.

Іванова В.С.

Студентка 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЕГІДОЮ ООН

Основні права і свободи – гарантовані державою права її громадян. Ці права і свободи вважаються найважливішими в державі, вони обумовлюють зміст інших прав і свобод громадян. Права людини мають природну сутність і є невід’ємними від індивіда, вони позатериторіальні і позанаціональні, існують незалежно від закріплення в законодавчих актах держави, є об’єктом міжнародно-правового регулювання та захисту [1, с. 20].

Реалізація прав і свобод людини містяться в Загальній декларація прав людини, прийнята в 1948 році Генеральною Асамблеєю ООН. Вона отримала настільки широке визнання, на неї часто посилаються як на юридично обов'язковий документ звичайного між-народного права. Це критерій для всіх документів з прав людини, який став відправною точкою для десятків інших міжнародних та регіональних документів, а також сотень національних конституцій та інших законодавчих актів. Декларація також містить чітке посилення на обов'язки суспільства та громадян-ства, важливі для вільного і повного розвитку та поваги прав і свобод інших людей. Права в декларації не може бути використано для порушення прав людини окремими особами або державами [2].

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права набули чинності в 1976 році і є головними юридично обов'язковими документами, які застосовують у всьому світі. Обидва пакти були розроблені з метою розширення прав, викладених у Загальній декларації прав людини та надання їм юридичної сили (у межах

договору). Разом із Загальною декларацією прав людини вони становлять Міжнародний білль про права.

Як додаток до Міжнародного білля про права, ООН прийняла ще сім договорів, які стосуються конкретних прав або бенефіціарів:

1. Конвенція про права дитини (1989)
2. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965)
3. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979)
4. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують людську гідність, видів поведження і покарання (1984)
5. Конвенція про захист прав усіх працівників-мігрантів і членів їх сімей (1990)
6. Конвенція про права людей з інвалідністю (2006)
7. Конвенція для захисту осіб від насильницьких зникнень (2006) [3].

Кожна країна світу, що взяла на себе зобов'язання виконувати міжнародні конвенції, у тому числі про права людини, повинна керуватися принципами і нормами цих угод у своєму внутрішньому законодавстві. Держави, що взяли на себе зобов'язання виконувати міжнародні документи про права людини, зобов'язані створити умови для здійснення і захисту прав кожної людини. Практично всі сучасні конституції демократичних держав мають норми, які у загальній формі гарантують непорушність основних прав людини.

Таким чином, обов'язок держави – поважати, заохочувати, захищати і здійснювати права – є первинним, а обов'язок регіональних або міжнародних трибуналів – вторинним, який вступає до гри переважно тоді, коли держава свідомо чи послідовно порушує права. Усім відомі приклади того, як звернення до регіональних і міжнародних механізмів стало необхідним для підтвердження того, що порушення відбуваються на національному рівні. Регіональні та міжнародні інтереси або допомога можуть стати поштовхом до забезпечення прав на

внутрішньому ринку, але це здійснюється лише після того, як вичерпано всі внутрішні засоби.

Література:

1. Авакьян С.А., Марченко М.Н., Гуценко К.Ф. Конституционное право. Энциклопедический словарь. М.: Норма М, 2000. 40 с.
2. Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/what-are-human-rights> (дата звернення: 03.11.2021 р.).
3. Загальна декларація прав людини : Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948. *Голос України*. 2008. № 236. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_015 (дата звернення: 03.11.2021 р.).

Коваленко В.Г.

Студент 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Качурінер В.Л.

ПРАВО НА НЕДОТОРКАННІСТЬ ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ

Термін «приватне життя» часто використовується в повсякденному житті, а також у філософських, політичних та юридичних дискусіях. Його переважно описують як стан, у якому людина може бути на самоті, щоб за нею не спостерігали. Концепція приватності має глибокі історичні корені в різних культурах.

У сучасному світі права людини, зокрема право на приватність, забезпечується цілим рядом міжнародних та національних документів. У той же час, так було далеко не завжди.

Після закінчення Другої світової війни право на приватність було закріплено у низці міжнародних документів. Зокрема, стаття 12 Загальної декларації прав людини 1948 року проголошує, що ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте та сімейне життя. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань.

У статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року зазначається про право на повагу до приватного і сімейного життя, а також до свого житла та кореспонденції.

Згідно зі статтею 17 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1966 року забороняється свавільне чи незаконне втручання в особисте та сімейне життя людини, свавільні чи незаконні посягання на недоторканність житла або таємницю кореспонденції чи незаконні посягання на честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання чи таких посягань.

З сучасної точки зору можна виділити чотири аспекти приватності: інформаційна приватність; тілесна приватність; комунікаційна приватність; територіальна приватність [1].

Не залишається осторонь світових тенденцій у контексті нормативного забезпечення права на приватність і національне законодавство нашої держави. Зокрема, стаття 32 Конституції встановлює, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних,

регулюються Законом України «Про захист персональних даних». У той же час у 2010 році Україна ратифікувала Конвенцію №108 та Додатковий протокол до неї.

З урахуванням сучасних тенденцій у сфері розвитку новітніх технологій захист права на приватність стає дедалі складнішим процесом, що, у свою чергу, потребує більш системного правового регулювання. З огляду на це, у 2018 році було відкрито для підписання Модернізовану Конвенцію 108+ (наразі в Україні ведеться робота щодо підготовки до підписання зазначеної Конвенції). Найбільш сучасним міжнародним стандартом у сфері захисту персональних даних вважається Загальний регламент про захист даних, більш відомий як GDPR. На сьогоднішній день Регламент застосовується здебільшого на території ЄС.

Отже, розпочавши свій шлях у 1928 році в окремій думці судді Верховного Суду США, право на приватність уже в середині ХХ століття трансформувалося в одне з фундаментальних прав людини, а наприкінці ХХ-початку ХХІ століття із розвитком технологій перетворилося на таке, що потребує консолідації міжнародних зусиль задля його ефективного захисту [2].

Хочеться одразу сказати, що на відміну від більшості країн світу в Україні право на повагу до приватного життя закріплено в Конституції. У статті 32 визначено, що не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Це право також узгоджується з міжнародно-правовими актами, які ратифіковані Україною. Поняття “сімейне життя” визначено в Сімейному кодексі. Щодо терміну «приватне», то в правовому полі виникло багато дискусій, тому Конституційний Суд України в рішенні від 20 січня 2012 року обґрунтував, що неможливо визначити абсолютно всі види поведінки особи у сферах особистого та сімейного життя, оскільки вони є невичерпними й реалізуються в різноманітних відносинах, стосунках, явищах, подіях тощо [3].

Сьогодні ми зіткнулись із ситуацією, коли в Україні фактично відсутні законодавчі стандарти регуляції захисту даних у мережі, зокрема електронної комерції та цифрової трансформації державних та приватних послуг. Неконтрольовані витoki даних створюють репутаційні ризики для держави щодо її сервісів та інформаційної безпеки людини загалом. Тож нам потрібна реформа, щоб захистити суспільство від загроз 21-го століття та створити суспільство, у якому гарантовано захист персональних даних.

Література:

1. Права людини в Україні – 2004. URL: <https://khpg.org/1124785474> (дата звернення: 18.11.2021 р.).
2. Право на приватність - одне з основоположних прав людини. URL: <https://www.ombudsman.gov.ua/ua/all-news/pr/pravo-na-privatnist-odne-z-osnovopolozhnix-prav-lyudini/> (дата звернення: 18.11.2021 р.).
3. Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text> (дата звернення: 18.11.2021 р.).

Коваль Р.С.

Студентка 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права

та порівняльного правознавства МГУ

Качурінер В.Л.

ПРОБЛЕМА ДИСКРИМІНАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Достатньо часто людство стикається із таким поняттям як «дискримінація», яке негативно впливає на життя мільйонів людей в усьому світі. Дискримінація є найбільш поширеним порушенням прав людини, наслідком якого стає зневага до людей, які належать до певної групи. Та не варто забувати, всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. В жодної людини не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та ін. Та не зважаючи на це люди часто стикаються з різними типами та формами дискримінації.

Що ж відноситься до поняття дискримінація? Ні у Загальній декларації прав людини, ні в інших міжнародних угодах немає загального визначення «дискримінація», але дискримінацією вважається поведінка, що обмежує права і свободу особистості.

Вона порушує принцип рівності і призводить до приниження гідності окремої особистості або цілої групи людей, позбавляє їх участі в суспільно-громадському житті, обмежує комунікацію. Вона спричиняє страждання, комплекс неповноцінності, постійні внутрішні переживання та дискомфорт дискримінованих [1; 2].

Сьогодні людина може стикнутися з різними типами дискримінації, а саме з етнічною дискримінацією або її ще називають расизм.

Яскравий приклад дискримінації за станом здоров'я та ставлення до людей з інвалідністю. Люди з особливими потребами становлять 10 % населення нашої планети, а в деяких країнах, що розвиваються, ця частина сягає 20 %. Вони становлять найуразливішу меншість у світі. Їм не завжди вдається закінчити школу, дуже часто вони не мають можливості отримати роботу й навіть створити родину, брати повноцінну участь у житті суспільства. Наприклад, відсутність спеціальних умов для пересування містом для людей на візках призводить до того, що вони мусять проводити весь час у межах оселі.

Гендерна дискримінація-це ситуація, коли жінки й чоловіки не є фактично рівними за правами, можливостями й уявленнями про них унаслідок сексизму. Донині жінки гірше за чоловіків представлені в багатьох областях, включаючи безпеку, освіту, можливості на ринку праці, політику та ін. [2].

Активно з цією проблемою борються ще з 1948 року й посьогодні. Саме у 1948 році Загальна декларація прав людини заборонила всі форми расової й іншої дискримінації

У міжнародних конвенціях з прав людини передбачається, що країна, що ратифікувала їх, зобов'язана шанувати і забезпечити всім людям, що знаходяться на її території, права людини без будь-яких відмінностей, таких як раса, колір шкіри, стать, мова, релігія.

Організації Об'єднаних Націй виключає расову, політичну, релігійну й інші види дискримінації в міжнародних відносинах (ст. 55, 62 і 73). На міжнародному рівні боротьба з дискримінацією проводиться системно в рамках різних організацій. ООН прийняла Міжнародну конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, яка зобов'язує держави, що її підписали, до ліквідації расової дискримінації.

За останні 60 років міжнародні антидискримінаційні стандарти значно підвищилися. Європейські країни очолюють цей рух. Падіння залізної завіси, нові технології та підвищення мобільності призвели до того, що народи і країни стали ще ближчими одна до одної. Дискримінація, однак, досі не подолана. Рівність чоловіка і жінки є невід'ємною частиною прогресу людства, елементом демократії і важливою умовою розбудови правової держави. Для цього потрібні, вище згадані способи, такі як, активність держави і громадських організацій, об'єктивне висвітлення в засобах масової інформації існуючого нині становища, толерантності [3].

Отже, варто сказати що, дискримінація є глобальною проблемою й по сьогодні, але її можливо вирішити, людство і світ активно бореться за настання

балансу і рівності між усіма людьми. Ми теж маємо брати активну участь у подоланні світової проблеми, та лишатися толерантними та терпимими до інших людей, не зважаючи ні на що, і звісно мати активну життєву позицію для боротьби та подолання будь-яких типів та форм дискримінації.

Література:

1. Що таке дискримінація та як з нею боротися? URL: <https://www.legalaid.gov.ua/publikatsiyi/shho-take-dyskryminatsiya-ta-yak-z-neyu-borotysya/> (дата звернення: 22.11.2021 р.).
2. Дискримінація. Юридична енциклопедія: у 6 т. / ред. кол. Ю. С. Шемшученко. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення: 22.11.2021 р.).
3. Громадянська освіта: підручник. 2018. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1186-gromadyanska-osvita-10-klas-bakka.html> (дата звернення: 22.11.2021 р.).

Козачок Є.В.

Студентка 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

РІВНІСТЬ ГРОМАДЯН ПЕРЕД ЗАКОНОМ

Головна сутність принципу рівності полягає в тому, що всі громадяни рівні перед законом і судом незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової і національної приналежності, статі, освіти, мови, ставлення до релігії, політичних та інших переконань, роду і характеру занять, місця проживання, часу проживання в даній місцевості та інших обставин [1].

Принцип рівності перед законом і судом на національному рівні знайшов відображення в Конституції України (частини 1, 2 ст. 24), де закріплюється, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. У частині 3 ст. 129 Конституції проголошується, що рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом є однією із основних засад судочинства. Положення цього принципу містяться і в низці міжнародних актів [2].

Справедливість законів проявляється в тому, що вони дозволяють враховувати інтереси більшості членів даного суспільства, здійснювати збалансований розподіл благ між різними соціальними групами, встановлюють формальну рівність суб'єктів права. Справедливим може бути лише демократичний закон. Проте реальність законів полягає в їхній відповідності об'єктивним закономірностям суспільного розвитку, вона гарантована конкретними матеріальними засобами й ресурсним забезпеченням, у той час як фіктивні акти нічим не підкріплені й свідомо нездійсненні [3].

При зіставленні запропонованих критеріїв важливо мати на увазі, що демократичний і справедливий закон може бути неякісний і фіктивним, так само як кон'юнктурний і несправедливий закон може бути досить якісним і реальним.

Проаналізувавши особливості виділених критеріїв законодавчих актів з погляду забезпечення конституційного принципу рівності всіх перед законом.

Насамперед розглянемо проблему демократизму прийнятих законів. Як представляється, демократизм законів знаходить свій прояв у наступних ознаках: закони виражають волю багатонаціонального народу країни; зачіпають інтереси більшості членів суспільства; поширюють свою юридичну чинність на всіх членів суспільства.

На відміну від демократичних законів, недемократичні законодавчі акти не просто слабо відображають інтереси населення, але найчастіше й повністю суперечать їм. Серед них багато, як ми уже згадували, так званих «кон'юнктурних» законів, прийнятих під впливом певної політичної ситуації, на догоду певним особам або соціальним групам [3].

Великої уваги заслуговує проблема справедливості й несправедливості законів. Н.І. Матузов, відзначаючи можливість наповнення закону різним змістом, пише, що він може як виражати ідеали добра, рівності й справедливості, так і служити провідником егоїстичних інтересів. Втілення справедливості в законодавчих актах є можливим лише в тому випадку, коли вся правова система держави слугує інтересам народу. Слід мати на увазі, що формальною ознакою справедливості закону є встановлювана рівність суб'єктів права перед законом, тобто застосування рівного масштабу суб'єктивних прав, юридичних обов'язків і відповідальності [3].

Таким чином, можемо зробити висновок про те, що вітчизняне законодавство повністю або частково не відповідає запропонованим критеріям оцінки його ефективності з погляду забезпечення конституційного принципу рівності всіх перед законом.

Література:

1. Принцип рівності громадян перед законом і судом. URL: https://studme.com.ua/16710225/pravo/printsip_ravenstva_grazhdan_pered_zakonom_s_udom.htm (дата звернення: 20.11.2021 р.).

2. Рівність перед законом і судом. URL: <https://sdamzavas.net/2-18152.html>
(дата звернення: 20.11.2021 р.).

3. Васильченко О.П. Рівність громадян перед законом як засада демократичної, правової держави. URL: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-7-2014/item/165-rivnist-hromadyan-pered-zakonom-yak-zasada-demokratychnoyi-pravovoyi-derzhavy-vasylchenko-o-p> (дата звернення: 20.11.2021 р.).

Лясота С. В.

студент 2 курсу магістратури

факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С. С.

ЧИННІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ

Міжнародні договори наразі визнаються основним джерелом сучасного міжнародного права, зокрема про це йдеться в Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Огляд процесу укладення багатосторонніх договорів» («Review of the multilateral treaty process») від 10 грудня 1981 р. № A/RES/36/112. Очевидно, що міжнародні договори також можна розглядати як важливе джерело сучасного міжнародного права. Одне із провідних питань полягає у визначенні чинності міжнародного договору, і, як наслідок, чинність певних прав та обов'язків сторін за цим договором [1, с. 3].

Основним правовим актом, що регулює сферу права міжнародних договорів, є Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р., яка містить основні положення щодо порядку укладення міжнародних

договорів, набрання ними чинності, припинення, зупинення тощо.

Міжнародні договори набувають чинності в порядку і в строк, передбачені самими договорами. Набуття міжнародним договором чинності означає, що його положення стають юридично обов'язковими для учасників договору і порушення його положень тягне за собою міжнародно-правові наслідки.

Чинним вважається міжнародний договір, що набув та зберігає юридичну силу відповідно до визначених у ньому умов. При цьому міжнародний договір вважається чинним лише для сторін, що беруть у ньому участь (*pacta tertiis nec nocent nec prosunt*). Чинний міжнародний договір не створює прав та обов'язків для третіх сторін, але треті сторони можуть отримати та скористатися вигодами від укладеного договору і це не суперечить міжнародному праву [2, с. 38].

Моментом набуття міжнародним договором чинності учасники можуть визначати сам момент підписання договору; момент ратифікації договору, обміну ратифікаційними грамотами або здачі ратифікаційних грамот кількістю учасників, що обумовлена в договорі; визначений термін після ратифікації або здачі до депозитарію останньої ратифікаційної грамоти; момент затвердження договору урядом; чітко визначена дата набуття чинності договором; момент реєстрації акту про ратифікацію міжнародною організацією.

При відсутності в договорі положення або домовленості про набуття чинності відповідно до п. 2 ст. 24 Віденської конвенції 1969 р. договір набуває чинності, як тільки буде виражено згоду всіх держав, які брали участь у переговорах, на обов'язковість для них договору [3].

Багатосторонні міжнародні договори найчастіше набувають чинності за впливом визначеного положеннями цих договорів часу з дня здачі депозитарію повідомлення від певної кількості сторін. Наприклад, «Ця

Конвенція набуває чинності через 12 місяців після здачі на зберігання шістдесятої ратифікаційної грамоти або документа про приєднання» (ст. 308 Конвенції ООН з морського права 1982 р).

Міжнародний договір є чинним протягом періоду часу, на який його укладено. Міжнародні договори можуть укладатися на певний термін, що закріплюється в самому договорі (5 років, 25 років, 50 років), або безстроково, про що або прямо зазначається в договорі, або слідує з його змісту.

Міжнародний договір вважається чинним, доки не настали обставини, внаслідок яких цей договір буде вважатися припиненим. Правомірними способами припинення міжнародного договору є: закінчення дії строку договору, виконання договору, подальша неможливість виконання договору, денонсація, анулювання, поява нової імперативної норми міжнародного права, скорочення необхідної кількості учасників міжнародного договору [2, с. 49].

Література:

1. Вишневський Ю. А. Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Харків, 2017. 23 с.
2. Мицик В.В., Буроменський М.В., Гнатовський М.М. Міжнародне публічне право. Том 2. Основні галузі. Підручник. Харків: Право, 2020. 624 с.
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1986. № 17. Ст. 343.

Магнер В. В.

Студент 4 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, професор, кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Хендель Н.В.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАБОРОНИ КАТУВАНЬ

Проблема дотримання фундаментальних прав і свобод людини, характерна, тією чи іншою мірою, для всіх регіонів світу та у даний час зберігає глобальний характер. На цьому тлі міжнародно-правове співробітництво держав є одним з найбільш дієвих способів її комплексного вирішення.

Тому, дослідження заборони катувань залишатиметься завжди є актуальним, незважаючи на довгий шлях, який пройшла проблема міжнародно-правового регулювання давнього питання.

Перелік прав людини, які охороняються міжнародним правом, вперше визначила Загальна декларація прав людини, прийнята резолюцією 217 А (III) Генеральною Асамблеєю ООН від 10.12.1948 р. Одна із статей Декларації встановила, що її мета визнання гідності, що ніхто не повинен бути підданий катуванням, жорстокому, нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Ці положення нерозривно пов'язані з основними правами людини, закріпленими в Декларації, перш за все правом на життя, свободу і особисту недоторканність, заборонаю рабства, рівністю всіх перед законом, свободою пересування та вибору місця проживання. Таким чином, проголошуючи заборону катувань і жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання, Загальна декларація прав людини визначила вектор подальшого міжнародно-правового співробітництва держав у цій спеціалізованій сфері, що знайшло відображення в подальших міжнародно-правових актах та національному законодавстві [1].

Більш значну роль у розробці цих міжнародних стандартів відіграв Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 року. Проте, дублюючи окремі положення Декларації 1948 року, Пакт 1966 року регулює проблему захисту від катувань та інших форм нелюдського лікування більш чітко і недвозначно. Про це свідчить, наприклад, стаття 7 Пакту, яка доповнює статтю 5 Декларації заборонаю проводити медичні чи наукові експерименти над кимось без його вільної згоди. Характерно, що Пакт 1966 року встановив абсолютний характер заборони застосування катувань та інших форм нелюдського поводження, про що свідчить його 4 стаття. А стаття 10 Пакту закріпила імператив: “усі особи, позбавлені волі, мають право на гуманне ставлення та повагу до гідності, притаманної людській особистості”[2].

Водночас слід визнати, що загальним недоліком Декларації 1948 року та Пакту 1966 року є відсутність у них визначення катування. Цей недолік притаманний також Конвенції про припинення злочину апартеїду і покарання за нього 1973 року. У цьому документі застосування до членів будь-якої расової групи чи груп катувань розглядається як одна з ознак злочин апартеїду, але не містить визначення цих понять.

Вперше визначення катування було дано в Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження чи покарання, прийнятій Резолюцією 3452 ГА ООН від 12.09.1975 р. Це визначення визнало катуванням – “будь-яку дію, за допомогою якої людині умисно завдається тяжкий біль чи страждання, фізичне чи психічне, з боку офіційної особи або за її підбурюванням з метою отримання від неї чи від третьої особи інформації чи зізнань, покарання її за дії, які вона вчинила або у вчиненні яких вона підозрюється, або залякування її чи інших осіб...”. Крім того, Декларація 1975 року розрізняє катування та жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження чи покарання, встановлюючи, що катування розуміється як “посилений і навмисний вид” останнього. Важко переоцінити

значення цих положень для боротьби з катуваннями та іншими формами нелюдського поводження, навіть беручи до уваги рекомендаційний характер Декларації [3].

Наступним міжнародно-правовим актом, що містить заборону на застосування катувань став Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятий резолюцією 34/169 ГА ООН від 17 грудня 1979 р. Цей документ містить спеціальну норму, яка забороняє поведінку, спрямовану на здійснення, підбурювання або терпимо ставитись до будь-яких дій, які становлять катування чи інше жорстоке, нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження чи покарання. Характерно, що формулювання Кодексу 1979 року відтворює заборону катувань, сформульовану в Декларації 1975 року.

Також заборона на застосування катувань закріплена в Конвенції про права дитини 1989 року. А саме в статті 37 Конвенції встановлено, що держави-учасниці зобов'язані забезпечити, щоб жодна дитина не зазнала катувань, що держави зобов'язані вживати всіх необхідних заходів для сприяння фізичному та психологічному відновленню та соціальної інтеграції дитини, яка стала жертвою катування [4].

Отже, можна зробити висновок, що існує значна кількість норм, спрямованих на міжнародну заборону катувань. Водночас роль перелічених стандартів у протидії катуванням не однакова по причині юридичної природи та цілей документів, у яких регламентована дана заборона.

Література:

1. Загальна декларація прав людини (повний текст). URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/the-universal-declaration-of-human-rights-full-version->.(дата звернення: 12.11.2021).

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 12.11.2021).
3. Декларація про захист усіх осіб від тортур та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження чи покарання, Резолюція, Декларація, Міжнародний документ від 09.12.1975. Верховна Рада України. Офіційний інтернет-сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_084. (дата звернення: 12.11.2021).
4. Конвенція про права дитини (20 листопада 1989 року), редакція зі змінами схваленими резолюцією. № 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року.

Мунтян Э.А.

Студентка 3 курсу

Факультет права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЕГІДОЮ ООН

Одним з головних органів ООН, що здійснює захист прав людини, є Комітет ООН з прав людини. Головною юридичною підставою діяльності Комітету ООН з прав людини є Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р., прийнятий Резолюцією ГА ООН № 2200(XXI). Частина IV цього документа (ст.ст. 28-45) присвячена створенню Комітету ООН з прав людини та визначенню основних засад його функціонування. Зокрема, саме ст. 28 МПГПП проголошує створення Комітету.

Основні громадянські та політичні права закріплені в МПГПП у Частинах I–III. Водночас, частина I МПГПП складається лише з однієї ст. 1, положення якої стосуються прав народів. Зокрема, в ній закріплено право народів на самовизначення (п. 1); право народів на вільне розпорядження природними ресурсами п. 2); відповідальність держав-учасниць за управління несамоврядними і підопічними територіями та зобов'язання поважати право на самовизначення народів.

Крім того, ще одним положенням МПГПП, в якому зафіксовано не індивідуальні, а колективні громадянські та політичні права, є ст. 27, у якій зазначено, що у тих країнах, де існують етнічні, релігійні та мовні меншості, особам, які належать до таких меншостей, не може бути відмовлено в праві разом з іншими членами тієї ж групи користуватися своєю культурою, сповідувати свою релігію і виконувати її обряди, а також користуватися рідною мовою [1, с. 145].

На думку А.Є. Зубаревої, «фіксування колективних прав у МПГПП не впливає на загальний зміст цього документа. Передовсім це зумовлено необхідністю захисту прав та інтересів конкретних індивідів, що належать до народів та меншин. Водночас можуть виникати об'єктивні труднощі у діяльності Комітету з контролю за дотриманням цих прав та свобод, а також із реалізацією державами заходів, відповідно до міркувань та зауважень Комітету з цього приводу. Тому цілком доцільними уявляються розробка та прийняття окремого міжнародно-правового акту, присвяченого колективним громадянським та політичним правам» [2, с. 34].

Механізм Комітету складається з таких елементів:

- персональний склад (члени) Комітету;
- Голова та Заступники Голови Комітету;
- Секретаріат [3, с. 38-41].

Комісія ООН з прав людини заснована ЕКОСОП у 1946 році. Основне завдання Комісії полягає в розробці пропозицій і рекомендацій і представленні

ЕКОСОР доповідей щодо міжнародно-правової регламентації громадянських і політичних прав людини, прав жінок і дітей, захисту меншин, попередження дискримінації за ознаками статі, раси, мови і релігії, іншими питаннями прав людини.

З цією метою Комісія створила декілька допоміжних органів, у тому числі Підкомісію із попередження дискримінації і захисту меншин, Робочу групу з питання про насильницькі або недобровільні зникнення людей та ін.

Уряди держав-членів ООН і неурядові організації, як міжнародного, так і національного характеру, представляють Комісії за її вимогою інформацію про порушення прав людини. У Комісії або її органах заслуховуються представники урядів із метою надання пояснень і відповідей з аналізованих питань. Засідання Комісії проходять у Женеві (Швейцарія) [4].

Система міжнародних (міждержавних) органів і організацій, що діють з метою здійснення міжнародних стандартів прав і свобод людини чи їх відновлення у випадку порушення, складає механізм міжнародного захисту прав людини. Слід зазначити, що, окрім міждержавних органів і організацій, у світі існує безліч так званих неурядових правозахисних організацій.

Стаття 55 Конституції України, яка надає право громадянам звертатися до міжнародних механізмів захисту прав людини, має на увазі винятково міждержавну частину механізму. Такі (міждержавні) органи відрізняються тим, що вони створюються за взаємною згодою кількох держав, як правило, оформленою міжнародною угодою, діють у межах такої угоди, яка визначає їхні повноваження і спеціальні правила процедури.

Відповідно міждержавні правозахисні організації відрізняються тим, що: а) вони дійсно мають вплив на уряди; б) найчастіше їхні рішення обов'язкові для виконання, і в будь-якому випадку їхню думку не можна ігнорувати; в) вони змушують міжнародне співтовариство звертати увагу на порушення прав людини [5].

Отже, аналізуючи всю вищевикладену інформацію, можна дійти до висновку, що Міжнародні організації, що займаються питаннями прав людини є важливою, складною частиною зовнішньої політики кожної держави, а також, є результатом взаємодії багатьох держав, влада кожної з яких прагне реалізувати насамперед власну безпеку.

Література:

1. Мовчан А. П. Права человека и международные отношения / Отв. ред. В. Н. Кудрявцев. М.: Наука, 1982. 145 с.
2. Зубарева А.Є. Міжнародно-правовий статус Комітету ООН з прав людини. : дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Одеса, 2015. 211 с.
3. Панова К.В. .Міжнародно-правові основи діяльності комітету з прав людини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. 2005. 199 с.
4. Право міжнародних організацій: посібник з навчальної дисципліни. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/mg/lectures/lecture_4.html (дата звернення 07.11.2021 р.).
5. Міжнародні механізми захисту прав людини. URL: <https://pl.dsns.gov.ua/ua/Tizhden-prava/17041.html> (дата звернення 07.11.2021 р.).

Перекрестова М.С.

Студентка 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

ДИСКРИМІНАЦІЯ СПІЛЬНОТИ ЛГБТ

У всьому світі люди стикаються з насильством й нерівністю, а іноді навіть зазнають тортур чи насильства за те, як вони виглядають, кого люблять або ким себе усвідомлюють. Сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність – це невід'ємні аспекти внутрішньої сутності людини, дискримінація та порушення прав за цими ознаками неприпустимі. По всьому світу документується порушення за сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності: тортури, вбивства та страти, арешти, нерівне ставлення, цензура, медичні порушення, дискримінація в галузі охорони здоров'я, зайнятості та житла, домашнє насильство, порушення щодо дітей та відмова у праві на сім'ю та визнання. Сьогодні 21 століття й в сучасному демократичному світі де дискримінації, приниженню, работоргівлі не має місця, невизнання ЛГБТ-товариства просто неможливе.

Розглядаючи стан проблеми ЛГБТ руху в Україні слід зазначити, що у сучасному світі рівень демократичності суспільства вимірюється у тому числі через ставлення більшої його частини до суспільних груп, що становлять меншість, та до політики держави, спрямованої на забезпечення рівних прав для всіх громадян. Український ЛГБТ-рух є невід'ємною частиною інституціоналізації громадянського суспільства України. Його учасники є громадянами України на яких поширюються усі права і свободи закріплені в Конституції України [1]. Втім, на практиці українське суспільство в своїй більшості не готове сприймати нетрадиційну сексуальну поведінку як норму для певних соціальних груп, що відбивається на звуженні їх правових можливостей та проявах дискримінації. Згідно із «Шкалою Олпорта», яка вимірює ступінь проявів упередженості та дискримінації в суспільстві й має 5 рівнів градації, частина українського суспільства впритул наблизилася до останньої п'ятої позначки – «знищення», коли група більшості прагне фізично знищити групу меншості. А вже 4 рівень визначає «фізичний напад», коли людям з меншості завдається фізична шкода, неодноразово демонструвався, наприклад, під час спроб проведення гей-парадів. Нижчі рівні: 3 – «дискримінація» (людей з меншості піддаються дискримінації, не

надаючи їм можливостей та послуг, таким чином, втілюючи упередженість в дії), 2 – «уникнення» (люди з більшості активно уникають людей з меншості), 1 – «антилокуція» (представники більшості вільно жартують про представників меншості), стали нормою поведінки для значної частини громадян України. В Україні до сих пір не має закону про ЛГБТ. Нові законодавчі ініціативи Кабінету Міністрів та очікуване рішення ЄСПЛ створюють умови для вирішення найважливіших юридичних проблем щодо захисту прав ЛГБТ в Україні. Хоч і з запізненням, український уряд продовжує виконувати ЛГБТ компоненти Плану дій у сфері прав людини [2, с. 19, 152].

Головною проблемою у цій сфері залишається лобістська діяльність провідних українських церков, які опираються всім крокам по боротьбі з гомофобією та її наслідками, стверджуючи, що це є порушенням свобод совісті та слова. Але незважаючи на це, зрушення все одно є. Так наприклад нещодавно представникам ЛГБТ руху відмовляли в бажанні стати донорами крові. Але на сьогодні з переліку заборонених критеріїв до донорства крові з українського законодавства прибрали гомосексуальні стосунки, які прирівнювали до форм ризикованої поведінки. Про те, що питання дискримінації ЛГБТ представників, є досить актуальним говорить і те, що в Європейському суді з прав людини перебуває три заяви від українських представників ЛГБТ-спільноти. Позивачами у справі, яка зараз знаходиться на комунікації ЄСПЛ, є Андрій Маймулахін та його партнер Андрій Марків. Вони знаходимося у сімейних відносинах більше 10 років. Однак в очах держави вони просто 2 окремих чоловіка, які, по суті, не мають між собою взаємних прав та обов'язків. Адже вони не можуть використати всі свої цивільні права та взяти шлюб. Ми вважаємо, що державі буде складно заперечити факт дискримінації. Адже в інших країнах-членах Ради Європи (напр. Італія та Греція) завдяки низці рішень ЄСПЛ досить розвинена практика позитивного вирішення цього питання. Як правило, у цих кейсах йдеться про порушення статті 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя) у поєднанні зі статтею 14

(заборона дискримінації). Визнавалося, що відносини, в яких перебувають особи однієї статі, можна вважати сімейним життям у значенні Європейської конвенції з прав людини.

Отже, проблематика дискримінації представників ЛГБТ є одним з найскладніших питань поставлених перед сучасним світом. Не дивлячись на досить високий рівень розвитку суспільства, люди досить жорстоко ставляться до лесбійок, геїв, бісексуалів та трансгендерів. Їх вважають хворими, небезпечними, а в умовах пандемії, навіть стверджують, що це вони розповсюджують вірус.

Література:

1. Стан та проблеми ЛГБТ-руху в Україні: Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень <http://old2.niss.gov.ua/articles/1206/>
2. Свящук А. Л. Правовий захист ЛГБТ-спільноти : навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 212 с.

Поведьонков І. А.

студент 2 курсу магістратури

факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С. С.

ВИЗНАННЯ УКРАЇНОЮ ЮРИСДИКЦІЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ: ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

Найважливішим способом забезпечення стабільності міжнародно-правових відносин є формування в системі міжнародного права інституту міжнародної кримінальної юстиції. Його поява обумовлена, перш за все, необхідністю

створення дієвого механізму захисту міжнародного правопорядку, який все більше залежить від відбуваються міжнародних конфліктів, які неминуче призводять до порушення основних міжнародно-правових принципів і ведуть до скоєння міжнародних злочинів, а також необхідності встановити чіткі межі міжнародної кримінальної відповідальності держав та індивідів. Міжнародний кримінальний суд відповідно до ст. 1 його Статуту є постійнодіючим органом, уповноваженим здійснювати юрисдикцію щодо осіб, які відповідальні за найбільш серйозні злочини, які викликають стурбованість світової спільноти і доповнює національні органи кримінального правосуддя.

Основною перешкодою на шляху отримання Україною статусу держави – учасниці Римського статуту став Висновок Конституційного Суду України щодо відповідності Конституції України Римського Статуту Міжнародного кримінального суду від 11 липня 2001 р. № 3-в/2001 за яким Римський Статут, що підписаний від імені України 20 січня 2000 р., визнається таким, що не відповідає Конституції, в частині, що стосується положень абз. 10 преамбули та ст. 1 Статуту, за якими «Міжнародний кримінальний суд... доповнює національні органи кримінальної юстиції» [1, с. 243].

Юрисдикція МКС означає, що в компетенцію Суду входять тільки злочини, які були здійснені або на території держави-учасниці, або громадянином держави-учасниці. Якщо не дотримується ні особистий, ні територіальний принцип, Суд не може діяти. У цього принципу є два винятки: по-перше, Рада Безпеки ООН може, за допомогою резолюції, прийнятої відповідно до глави VII Статуту ООН, передати на розгляд Суду деяку ситуацію, що стосується злочинів, що не були вчинені ні на території держави-учасниці, ні громадянами держави-учасниці; по-друге, відповідно до п. 3 ст. 12 Статуту, держава, яка не є учасницею Статуту, може за допомогою заяви, представленої Секретарю суду, визнати здійснення Судом юрисдикції щодо конкретного злочину.

17 квітня 2014 року уряд України подав декларацію відповідно до статті 12 (3) Статуту, згідно якої визнається юрисдикція Суду стосовно ймовірних злочинів, скоєних на території України в період з 21 листопада 2013 р. по 22 лютого 2014 р.

8 вересня 2015 року уряд України подав другу декларацію відповідно до статті 12 (3) Статуту і цим визнав юрисдикцію Суду щодо передбачуваних злочинів, скоєних на території України після 20 лютого 2014 р. без кінцевої дати. 29 вересня на підставі другої декларації України відповідно до статті 12 (3) Прокурором було оголошено про продовження попереднього розслідування у справі «Ситуація в Україні» з метою включення передбачуваних злочинів, скоєних після 20 лютого 2014 г. [2].

11 грудня 2020 р. Офіс прокурора Міжнародного кримінального суду ухвалив рішення про завершення попереднього вивчення подій в Україні, пов'язаних із міжнародним збройним конфліктом на Донбасі та в Криму. Канцелярія прокурора Міжнародного кримінального суду в Гаазі дійшла висновку, що «існують розумні підстави вважати, що широкий діапазон діянь, скоєних в контексті ситуації в Україні, становлять воєнні злочини і злочини проти людяності в межах юрисдикції МКС» [3]. Було відзначено про три великі групи віктимізації: злочини, скоєні в контексті військових дій; злочини, скоєні під час затримань; та злочини, скоєні в Криму.

Надалі Судова палата Офісу прокурора МКС має ухвалити рішення про відкриття повноцінного розслідування фактів вчинення воєнних злочинів і злочинів проти людяності в умовах збройного конфлікту. Йдеться, зокрема, про вбивства, насильницькі зникнення, катування, переслідування українців за політичними і релігійними переконаннями, примусову депортацію населення Криму на материкову частину України та колонізацію півострова. Ці серйозні порушення норм міжнародного гуманітарного і кримінального права аналізувались Офісом прокурора МКС з 2015 року [3].

Таким чином. Ратифікація Римського статуту МКС була відкладена до того часу, поки не буде прийнято зміни до Конституції України. У 2016 р. відповідні зміни до Конституції України було внесено. 30 червня 2019 року набрала чинності частина 6 статті 124 Конституції України, в якій говориться, що «Україна може визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на умовах, визначених Римським статутом Міжнародного кримінального суду», що забезпечить повноцінне співробітництво України з Міжнародним кримінальним судом та забезпечить виконання взятих Україною на себе зобов'язань стати членом МКС за підписаною у 2014 році Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Однак ратифікація до сьогодні не відбулася.

Література:

1. Перепьолкін С. М. Юрисдикція міжнародного кримінального суду та її визнання Україною. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2017. № 10. С. 243-250.
2. Звіт Офісу прокурора Міжнародного кримінального суду попереднього розслідування щодо ситуації в Україні. URL:https://ukrainepravo.com/international_law/public_international_law/zvit-ofisu-prokurora-mizhnarodnogo-kryminal%60nogo-sudu-poperedn%60ogo-rozsliduvannya-shchodo-sytuatsiy/
3. Міжнародний кримінальний суд завершив попереднє вивчення ситуації щодо Донбасу і Криму. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mks-krym-donbas/30996465.html>

Пудова Г.В.

Студентка 2 курсу Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права

та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

ПРОБЛЕМАТИКА РАСОВОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СВІТІ

На сьогоднішній день проблематика расової дискримінації є одне з найактуальніших тем у світі. Дискримінація є виявом расистських теорій, які обстоюють тези про нерівність рас, зверхність і перевагу певної раси над усіма іншими. Витоки такої нерівності походять ще з давніх часів.

Наприклад, коли королі мали змогу обмежувати права своїх слуг, які чомусь завжди були іншої раси та іншого кольору. Після цього постає питання, чому відбувається саме так? У прагненні однієї нації перевершувати інші, потрібно згадати всім відомого Адольфа Гітлера та його нацистську расову політику. А саме, приниження та знищення рас, які на його погляд не мали право на існування, він обумовлював це тим, що робить світ кращим та знищує не чисто кровних осіб [\[1\]](#). Але, це лише був спосіб прикриття своїх істинних бажань – володіння світом. Його судження є абсолютно не прийнятним для мого бачення світу. Кожна людина – особистість і зовсім не має значення якого кольору у тебе шкіра чи якої ти раси. І хто взагалі придумав, що якась певна раса може ставити себе на перше місце над усіма.

На жаль, навіть у 21 сторіччі знаходяться багато людей, які підтримують расову дискримінацію, ці події є доволі сумними. Як приклад, можу навести випадок, що вразив мене своїм не людським поведженням. Це справа, коли Американський правоохоронець не розрахувавши своєї сили позбавив життя афроамериканця, якого доречі провина була не доведена, тому можна згадати про презумпцію невинуватості потерпілого громадянина. Та це не зупинило правоохоронця, що всіма своїми діями дискримінував його права, який в першу чергу знехтував правами людини та взагалі спромігся посягнути на головну цінність у світі – це право на життя, а саме порушив цей закон.

Тим самим ми розуміємо, що цього можна було запобігти, якби не анти расові погляди правоохоронця. Тому, можна стверджувати, що було порушено статтю 14 ЄСПЛ (заборона дискримінації за будь-якою ознакою – статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою) [2].

Судячи з власних досліджень та особистого аналізу, можна розділити прояви расизму:

1. За особистою неприязню (заподіяння певного вчинку, що залишив неприємні спогади про людину, і в подальшому потягло за собою негативне ставлення до всієї раси).

2. Найрозповсюдженіше – це нав'язування людині свою точку зору. Найчастіше під вплив чужої думки підпадають діти шкільного віку, у яких ще погано сформоване бачення світу, чи просто боязнь висловлювання своєї позиції. При чому, особи, що нав'язують свою думку та певну позицію, майже ніколи не обґрунтовують сказані слова щодо дискримінації. Принижувати права і гідність людей є звичною справою для більшості людей у суспільства, що в свою чергу формують неправильне та неправомірне бачення світу серед молоді в цілому.

Отже, потрібно розуміти, що світ змінився і в якомусь сенсі на краще. Проте дуже сумно усвідомлювати, що проблема дискримінації залишається актуальною і сьогодні. Люди чомусь забувають про закони та права, деякі скажуть, що вони їх не знають. Кожна людина повинна знати, що якщо до неї було застосовано дискримінацію. То вона має право на відшкодування матеріальної та моральної шкоди, яка визначається законом.

Література:

1. Расова ідеологія нацизму. URL : <https://encyclopedia.ushmm.org/content/uk/article/victims-of-the-nazi-era-nazi-lracial-ideology> (дата звернення: 16.11.2021 р.).
2. Особливості застосування статті 14 Конвенції. URL : <https://www.sumyjust.gov.ua/urok-33-osoblyvosti-zastosuvannya-statti-14-zaborona-dyskryminacziyi-konvencziyi-pro-zahyst-prav-lyudyny-i-osnovopolozhnyh-svobod-ta-protokolu-12-do-konvencziyi/> (дата звернення: 16.11.2021 р.).

Рачинський Ю. В.

студент 2 курсу магістратури

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор,

завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ

Андрейченко С.С.

СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

З поширенням доступу до мережі Інтернет мільйонів осіб, з перетворенням Інтернету з військового проекту на простий засіб спілкування з'являлося все більше питань і в користувачів, і в державних органів щодо меж дозволеної поведінки у віртуальному просторі. На світовому рівні попри часткову врегульованість питання не існує ефективного механізму превенції правопорушень чи швидкого захисту порушених у мережі Інтернет прав людини. Крім того, в різних правових системах по-своєму трактують фундаментальні свободи слова та вираження поглядів, а також законні межі їх здійснення. В Україні досі ця сфера діяльності маловрегульована, а на практиці виникає чимало питань щодо можливостей здійснення свободи вираження поглядів [1, с. 49].

Міжнародна правозахисна організація «Репортери без кордонів» визначила

список «ворогів» Інтернету. Цього року до нього потрапили Білорусь і Бахрейн. Крім того не перший рік ворогують з Інтернетом такі країни: М'янма, Китай, Куба, Іран, Північна Корея, Саудівська Аравія, Сирія, Туркменістан, Узбекистан і В'єтнам. Таким чином помітна тенденція не до збільшення списку країн із свободою слова в мережі Інтернет, а тенденція до розповсюдження цензури у всесвітній мережі [2, с. 80].

Відповідно до звіту міжнародної правозахисної неурядової організації FreedomHouse «Свобода в мережі – 2019», Україна була визнана «частково вільною» за рівнем свободи Інтернету і отримала 45 балів із 100. У звіті звертається увага на те, що уряд блокує понад 200 веб-сайтів, також збільшується кількість законопроектів з пропозиціями розширити цей перелік, обґрунтовуючи це національною безпекою. По-перше, ефективність вищезазначених заходів знаходиться під питанням, адже обмеження вищезазначених веб-сайтів не призвело до неможливості ними користуватися, з'явилися способи обійти дану заборону. По-друге, в результаті таких дій виникла величезна загроза реалізації права на свободу слова і доступу до інформації; дані обмеження були застосовані в інтересах національної безпеки, однак в нормативних актах не знайшло відображення обґрунтування обмеження з приводу кожного окремого веб-сайту, багато з них взагалі не містять інформації, яка могла б бути використана в так званій «кібервійні» і загрожувати інтересам України. Резонансною також була ситуація з закриттям МВС України файлообмінника EX.ua і вилученням їхніх серверів через порушення авторських прав. Варто зазначити, що на даному сайті кожен користувач міг завантажити свої файли і багато з них не були «піратськими», відповідно вилученням серверів було порушено право на свободу слова, і якщо в частині запобігання порушенню авторських прав таке обмеження є обґрунтованим, то в частині публікації не «піратських» файлів це є прямим порушенням основного права людини. Загалом, регулярне вилучення серверів правоохоронцями у 2012-2013 роках стало буденною справою в процесі так званих

«перевірок бізнесу» [3].

Свобода слова вписана в низці міжнародних та українських документів, серед яких «Загальна декларація прав людини» (ст. 19), «Конвенція про захист прав людини і основних свобод» (ст. 10) і Конституція України (ст. 34). Але в жодній статті не згадується про неї у мережі Інтернет. Таким чином, сучасне законодавство не розглядає Інтернет як повноцінний ЗМІ. Проте, як заявила Організація Об'єднаних Націй, доступ до Інтернет відноситься до числа невід'ємних прав людини. ООН запропонувала об'єктивні рекомендації для захисту свободи слова у «всесвітній павутині»: цензура контенту повинна бути прозорою і здійснюватися тільки в судовому порядку [2, с. 80-81].

Таким чином, Інтернет виконує функцію каталізатора для здійснення всіх прав людини. Як свого часу друкарський верстат Гутенберга допоміг поширити ідеї Реформації, так само й Інтернет може сприяти повазі, захисту та реалізації всіх прав людини для кожного у кожному куточку світу. Свобода вираження поглядів – ключовий каталізатор усіх інших прав на шляху розвитку, не кажучи вже про те, що сама вона є істотним правом людини. При забезпеченні свободи вираження поглядів онлайн не уникнути проблем [4, с. 17].

Література:

1. Ващенко А. В. Свобода вираження поглядів в інтернеті: pro et contra. *Право та інновації*. № 3 (7) 2014. С. 49-54.
2. Вовк Н. Свобода слова у мережі Інтернет як основна ознака інформаційного суспільства. Інформація, комунікація, суспільство : матеріали I Міжнародної наукової конференції ІКС-2012, 25–28 квітня 2012 року, [Львів] / Національний університет "Львівська політехніка", Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Кафедра інформаційних систем та мереж. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. С. 80–81.
3. Шилюк А. Правове регулювання свободи слова в мережі Інтернет в

контексті глобалізаційних процесів. *Український часопис конституційного права*. 2020/1. URL: <https://www.constjournal.com/pub/1-2020/pravove-rehuliuвання-svobody-slova-merezhi-internet-konteksti-hlobalizatsiinykh/>.

4. В. Бенедек, М. Кеттеман. Свобода вираження поглядів та інтернет. 2013. URL: <https://rm.coe.int/168059936a>.

Степанюк М. І.

Студентка 2 курсу

Інституту права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С.С.

ЗАБОРОНА КАТУВАННЯ В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Однією із сучасних глобальних загальнолюдських проблем є проблема прав людини та їх забезпечення, особливо що стосується такого важливого аспекту, як заборона катування, вирішення якої можливе лише спільними зусиллями держав і міжнародного співтовариства. Здійснювані заходи ще не привели до створення належної правової бази у сфері заборони катування. Міжнародними стандартами з прав людини проголошено й закріплено, що катування та інші жорстокі види поводження й покарання принижують гідність, властиву людській особі [1, с.227].

Катування застосовуються в цілях приниження людської гідності та пов'язані з мученням у широкому розумінні, завданням фізичних страждань взагалі. Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН) завжди засуджувала катування як одну із загальних категорій, що передбачає нелюдське поводження та приниження гідності, застосоване одними людьми по відношенню до інших. Згідно з принципами, проголошеними в Статуті Організації Об'єднаних Націй, визнання рівних і невід'ємних прав усіх членів людської спільноти є основою

свободи, справедливості й загального миру. Відповідно до Статуту ООН, зокрема статті 55, держави повинні сприяти загальній повазі та дотриманню прав людини й основних свобод. Одне з таких положень – украй важливе за суттю й загальне за формулюванням – містить стаття 3 «Заборона катування» Конвенції про захист прав людини та основних свобод, яка повністю корелює зі статтею 5 Загальної декларації прав людини [2, с.2].

Заборона катувань проголошена в статті 7 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права, де передбачено, що нікого не може бути піддано катуванню та жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, а також у Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження й покарання, яка була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 09.12.1975 року [3, с. 81].

Катування є злочинами відповідно до принципів міжнародного права. У всіх відповідних документах катування суворо забороняються й не можуть бути виправданими за будь-яких обставин. Ця заборона є одним з елементів міжнародного права й носить обов'язковий характер для всіх членів міжнародного співтовариства, незалежно від того, ратифікувала така держава міжнародні договори, що прямо забороняють застосування катувань, чи ні. Систематична й щоденна практика застосування катувань являє собою злочин проти людяності [4, с.20].

Усі форми катувань та інших видів жорстокого поводження є однозначно забороненими згідно з міжнародними правозахисними актами. Така заборона передбачена численними угодами та іншими інструментами, а також є частиною міжнародного звичаєвого права, яке застосоване до всіх держав незалежно від того, чи є вони учасниками конкретних угод. З 1948 року було ухвалено низку міжнародних та регіональних законодавчих актів із питань прав людини, у тому числі заборони катування. Серед них назвемо юридично обов'язкові угоди й

конвенції, а також декларації та інші документи, які хоч і не є юридично обов'язковими, проте мають вагомe значення завдяки тому, що їх було прийнято Генеральною Асамблеєю та іншими органами ООН, вони демонструють згоду між державами щодо дотримання стандартів, викладених у них. Так, після прийняття Міжнародного пакту про громадянські й політичні права було засновано орган незалежних експертів – Комітет із прав людини, який мав здійснювати контроль за дотриманням державами прав людини. Європейська Конвенція про захист прав людини дозволяє окремим особам подавати офіційні скарги до Європейського суду з прав людини, якщо було порушено їхні права. Статтею 3 Конвенції з прав людини встановлено, що «Ніхто не повинен піддаватися катуванням та нелюдському або принижуючому гідність поводженню або покаранню». Аналізуючи практику застосування Європейським судом з прав людини положень цієї статті, можна сказати, що відповідь на питання, які саме дії являють собою «катування, нелюдське або таке, що принижує гідність поводження, чи покарання» залежить від обставин справи [5,с.243].

Серед інших регіональних міжнародно-правових актів у сфері захистів прав людини слід також відмітити Американську конвенцію про права людини та Африканську Хартію з прав людини та народів. У статті 5 Американської конвенції зазначено: «Кожна людина має право на повагу її фізичної, духовної та моральної недоторканості. Ніхто не повинен піддаватися катуванням або жорсткому поводженню». Стаття 5 Африканської Хартії наступним чином формулює заборону на застосування катувань, посягання на свободу людини та інших видів поганого поводження: «Кожна людина має право на повагу її гідності, властивої людській особистості, і на визнання його правосуб'єктності. Забороняються всі форми експлуатації та приниження людини, особливо рабство, работоргівля, катування» [6].

Таким чином, на сьогодні у міжнародному праві існує достатньо велика кількість універсальних та регіональних міжнародно-правових норм, які

регулюють питання дотримання державами права людини на свободу та захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведень та покарань, а також їх запобігання та припинення. Це свідчить про належність даного права до природних прав людини, тобто, таких, що належать всім людям з народження, є невід'ємними і гарантуються законом, а, отже, їх захист і сприяння їм – головний обов'язок усіх держав [7].

Література:

1. Проти катувань: міжнародні механізми запобігання катуванням та поганому поведженню / відп. ред. Є.Ю. Захаров ; Харківська правозахисна група. Х. : Права людини, 2007. с.227 URL: <http://library.khpg.org/index.php?id=1241103284>
2. Замула А.Ю. Застосування норм міжнародного права щодо заборони катування та їх імплементація в законодавство України. с.1-19 URL: <http://www.apdp.in.ua/v73/36.pdf>
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
4. Катеринчук К.В. Визначення катування в нормативних актах / К.В. Катеринчук // Наука і молодь : збірник праць студентів та молодих вчених Міжгалузевого інституту управління. 2006. с. 20–24. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14803/1/>
5. Лукашева Е.А. Права человека, 2011. с.241-255 URL: <https://obuchalka.org/20180613101100/prava-cheloveka-lukasheva-e-a-2011.html>
6. Права человека: Сборник универсальных и региональных международных документов. URL: <http://lawlibrary.ru/izdanie9467.html>

7. Денисова О.В. Правова база для міжнародно-правового співробітництва у сфері боротьби з катуванням. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe

Тарасова А. В.

студентка 2 курсу магістратури

факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Андрейченко С.С.

**ГРОМАДЯНСТВО ЯК ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА
МІЖНАРОДНОГО ПРАВА**

Право громадянство – це основне право людини. Воно має на увазі під собою право кожної людини на отримання, зміну та збереження громадянства. Міжнародне право в галузі прав людини встановлює, що право держав вирішувати про те, хто є їхніми громадянами, не є абсолютним, і держави, зокрема, повинні виконувати свої зобов'язання щодо надання чи втрати громадянства.

У сучасній доктрині міжнародного права громадянство визначають як стійкий правовий зв'язок фізичної особи з певною державою, який проявляється у наявності встановлених законом взаємних прав та обов'язків. Досить схоже тлумачення містить Європейська конвенція про громадянство 1997 р., у ст. 2 якої йдеться, що термін «громадянство» означає правовий зв'язок між особою та державою без зазначення етнічного походження особи. Дещо інше визначення містить рішення Міжнародного суду ООН у справі Ноттебома, де громадянство

розглядають як правовий зв'язок, заснований на соціальному факті реального зв'язку, інтересах і почуттях, поряд з наявністю взаємних прав і обов'язків [1].

Правовий статус громадян визначається національним законодавством (конституцією, законами та іншими нормативно-правовими актами). Однак у сучасний період важливу роль у регулюванні статусу громадян відіграє міжнародне право, роль якого в цій сфері постійно зростає. Крім визначення змісту окремих прав і свобод, норми міжнародного права встановлюють певні мінімальні стандарти, яким повинно відповідати національне законодавство держав [1].

Міжнародне право встановлює правила, яких держави у разі їх участі у спеціальних міжнародних угодах повинні дотримуватись, здійснюючи національне регулювання права на громадянство. Загальновизнані принципи і норми міжнародного права з питань громадянства безпосередньо не регулюють ці відносини. Вони лише встановлюють правові межі для регулювання кожною державою питань громадянства, не порушуючи суверенітет іншої держави. Після визнання пріоритету правил міжнародного договору над правилами, встановленими національним законодавством значення міжнародно-правового регулювання питань громадянства особливо зросло. Вже Закон України “Про громадянство України” від 08.10.1991 р. у статті 4 “Застосування правил міжнародних договорів” вказував: “Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України”. Аналогічні положення містить і діючий Закон України “Про громадянство України” від 18.01.2001 р. [2].

Зважаючи на загальну тенденцію розвитку міжнародного права, коло нормативних актів, що стосуються питань громадянства в міжнародному праві, постійно збільшується, а їх вплив на національні законодавства держав посилюється. І хоча всі питання набуття або втрати громадянства відповідно до

принципу державного суверенітету регулюються державами самостійно, це не означає, що останні можуть ігнорувати загальновизнані міжнародно- правові принципи в галузі регулювання громадянства і встановлювати порядок і критерії його набуття (втрати) довільно. Участь окремо взятої держави в договорі чи угоді, при в'яченій питанням громадянства, як, утім, і в будь-якому іншому міжнародному договорі, припускає виникнення у даної держави певної сукупності прав і обов'язків, передумовою виникнення для яких є відносини громадянства. У результаті міжнародний договір, який містить положення щодо громадянства, набуває певного значення й у внутрішньому праві його учасників. Наприклад, якщо держава бере на себе зобов'язання за таким дого- вором щодо своїх або іноземних громадян, то це припускає встановлення певних взаємних прав і обов'язків між даною державою і вказаною групою осіб (громадян або іноземців), а це, цілком очевидно, є вже суто внутрішніми відносинами. Таким чином, хоча одним із найважливіших принципів міжнародного права і є свобода кожної держави визначати коло своїх громадян, ця свобода обмежена рамками, встановленими самим же міжнародним правом [3].

Література:

1. Міжнародне публічне право : [підручник]. За ред. В. М. Репецького. 2-ге вид. К., 2012. URL: https://pidru4niki.com/1685030346699/pravo/mizhnarodno-pravovi_pitannya_gromadyanstva
2. Мельник О. М. Право на громадянство: міжнародно-правове та національне регулювання. URL: <https://cutt.ly/qUrBYSh>.
3. Янковський С. А. Міжнародно-правові аспекти інституту громадянства у контексті європейської правової традиції. Форум права. 2011. № 3. С. 909–914. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11jcaept.pdf>.

Студентка 3 курсу
Фахового коледжу
Міжнародного гуманітарного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент,
доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ
Качурінер В.Л.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ РАДИ ЄВРОПИ

Захист прав і свобод людини – головне завдання сучасного часу. Розглядаючи це питання в рамках європейської системи можна зазначити, що Європа має добре налагоджену систему захисту прав людини, створену в рамках Ради Європи, наріжним каменем якої є Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод з Європейським судом з прав людини.

Європейські організації досягли значного успіху у сфері захисту прав і свобод людини. «Рада Європи – найбільш стара міжурядова організація в Європі, яка була створена 5 травня 1949 р., до сфери діяльності якої, зокрема, входить захист та збереження прав та основних свобод людини» [1]. Її метою є поширення демократії, зближення всіх народів Європи, захист прав людини, співробітництво по основних питанням права, культури, освіти, інформації, охорони навколишнього середовища. Права людини в рамках РЄ закріплені в міжнародних договорах (конвенціях і хартіях) і додаткових протоколах до них. Головними з них є Європейська конвенція з прав і основних свобод людини 1950 р. та Європейська соціальна хартія 1961 р.

Одне із головних досягнень РЄ Європейська конвенція з прав і основних свобод людини 1950 р. В Конвенції зазначено , що береться до уваги Загальна декларація прав людини, проголошена Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 року. У ст.1 Конвенції проголошується «Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією,

права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.»[2]. Права й свободи, передбачені Конвенцією та Протоколами до неї, складають найважливіші сторони життя людини і мають громадянську, політичну, економічну та соціальну спрямованість. Зокрема це права: на життя, заборона катування, свободу та особисту недоторканність, справедливий суд, свобода думки, совісті і релігії, свобода вираження поглядів, свобода зібрань та об'єднання та інші права, що передбачені цією Конвенцією. Крім Конвенції, у рамках Ради Європи розроблені Європейська соціальна хартія, Європейська конвенція прав меншостей, Європейська конвенція прав дитини, Європейська конвенція запобігання катуванням.

Ключова роль у забезпеченні чіткого і дієвого контролю за реалізацією державами-учасниками Конвенції взятих на собі зобов'язань щодо забезпечення прав та основних свобод людини належить Європейському суду з прав людини. Саме ця судова інституція забезпечує гарантії прав людини, є контрольним механізмом, закладеним Конвенцією, дотримання державами-учасниками її положень, упровадження норм і принципів у рамки національних правових систем. Головні питання та особливості роботи Європейського суду з прав людини закріплені в розділі II Європейської конвенції з прав і основних свобод людини. Цим Судом і його юридичною системою захоплюються у всьому світі, на них часто посилаються ООН і конституційні суди багатьох країн, а також інші регіональні установи. Крім суду, при Раді Європи діють Європейський комітет з прав меншин, Комітет незалежних експертів по соціальних і економічних правах, Європейський комітет запобігання катуванням.

Радою Європи у 1999 р. був створений Офіс Комісара з прав людини. Основні завдання та мета Комісара з прав людини це забезпечення дотримання та ефективної реалізації прав людини в країнах-членах Ради Європи. Комісар з прав людини – це несудовий інститут, чия діяльність має доповнювати роботу інших інститутів Ради Європи, які займаються затвердженням прав людини. Комісар

повинен здійснювати свої функції з повною незалежністю і неупередженістю, одночасно поважаючи правомірність різних наглядових органів, створених відповідно до Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод або згідно з іншими угодами Ради Європи з прав людини.

Можна зробити висновок, що європейська система захисту прав людини найрозгалуженіша і найдієздатніша. Європейська конвенція стала фундаментом для створення цілого комплексу міжнародно-правового регулювання в галузі прав і свобод людини, захисту її законних інтересів і потреб, дотримання верховенства права і демократії. Гарантами забезпечення неухильного дотримання і виконання норм конвенції є Європейський суд з прав людини та Комісар з прав людини.

Література:

1. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О. 168 с.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 02.11.2021 р.).

Усольцева А.В.

Студентка 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ **Качурінер В.Л.**

ДИСКРИМІНАЦІЯ ЖІНОК ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

На протязі майже всього існування людства права жінок утискалися. І хоча у сучасному світі, жінки мають набагато більше прав, ніж у середні віки, дискримінація за статевою ознакою досі залишається серйозною проблемою.

Так, такі міжнародні організації як ООН, Юнісеф та ЮНЕСКО, ставитимуть усунення гендерної дискримінації та поширення прав жінок однією з своїх пріоритетних цілей. Щодня жінки всього світу стикаються з такими проблемами як недоступність освіти, розрив у заробітній платі, сексуальним рабством, а також ранніми шлюбами, репродуктивним насильством, жіночим обрізанням, карательною гінекологією, домаганнями, обливанням кислотою, сексуалізацією та трудовою дискримінацією, і це лише мала доля всіх проблем.

За даними міжнародної організації «Walk Free» на 2016 рік, у рабстві знаходилося 45,8 млн людей, 71 відсотків з них це жінки та дівчинки.[1]

Так спеціальний доповідач ООН з питань про сучасні форми рабства Урмила Бхоола, згадує румунських жінок, які збирають фрукти та овочі на Сицилії, жінок які потрапляють на справжню кабалу. Багатьом з них не платять, вони стають об'єктами сексуального насильства зі сторони чоловіків, живуть у неприйнятних умовах, та позбавляються нормального питання, також варто згадати про часті випадки сексуального насильства та загрозу депортації по відношенню до мігранток на фермах США. Ще гірша ситуація з домашньою прислугою та швейними фабриками.[2]

Але це лише трудове рабство. Не менш за розповсюдженістю і сексуальне рабство, в якому в цей час, лише за офіційними даними перебувають понад 15 млн. жінок. Сексуальне рабство розповсюджене навіть у розвинутих країнах Європи, так у Нідерландах щорічно реєструються від 1000 до 1700 жертв подібної форми рабства, в Греції 14 000 а в Іспанії 1035. Також жінки стикаються з такими формами рабства як примусове сурогатне материнство та жебрацтво.

Не менш серйозною проблемою є дитячі шлюби, розповсюдженість яких, за даними ЮНІСЕФ, швидко зростає в Центральній Азії, Туреччині та деяких

районах Кавказу. Дитячі шлюби створюють серйозну загрозу для дівчат. Часто дівчата зазнають насильства, жорсткого поводження та експлуатації. Дитячий шлюб поширений на різних континентах, серед представників різних народів та релігій. Частина цих шлюбів-відкрити правочини. Так, можна обміняти прощення боргу на восьмирічну наречену. Для припинення практики дитячих шлюбів необхідно вирішити ті чисельні проблеми, які сприяють збереженню даного порушення прав, такі як гендерна нерівність та дискримінація, нестача освіти та бідність.[3]

Невтішна ситуація і з освітою. За останніми даними ЮНЕСКО, 9 мільонів дівчат молодшого шкільного віку ніколи не сядуть за парти, та ця цифра росте разом із віком дівчаток. Так у Центральній Африці, 75 відсотків дівчаток відвідують початкову школу, але тільки 8% закінчують середню. Серед основних причин подібної проблеми, релігійні переконання та ранні шлюби.

На нашу думку, однією з причин цієї проблеми є ставлення до жінки в суспільстві. Сприйняття жінки як речі чи додатку до чоловіка. А також помилка про потенціал та розумові здібності жінок і дівчаток. І хоча теорія про різницю в чоловічому та жіночому інтелекті вже давно спростована науковою спільнотою, цей стереотип продовжує руйнувати життя жінок усього світу.

Література:

1. Global slavery index. *Walk Free*. URL: <https://www.globallslaveryindex.org/2018/findings/highlights/> (дата звернення: 16.11.2021 р.).

2. Жінки-основні жертви сучасної форми рабства: доповідь Урміла. URL: Бхоола/<https://news.un.org/ru/story/2018/10/1341492> (дата звернення: 16.11.2021 р.).

3. Preventing child marriage: доповідь ООН. URL: <https://www.unicef.org/eca/what-we-do/child-marriage> (дата звернення: 16.11.2021 р.).

Чунжук А.И.

Студентка 2 курса

Факультета права, экономики и кибербезопасности

Международного гуманитарного университета

Научный руководитель: к.ю.н., доцент, доцент кафедры международного права и сравнительного правоведения МГУ

Качуринер В.Л.

ЕСТЬ ЛИ МЕСТО ПРАВАМ МУСУЛЬМАНСКОЙ ЖЕНЩИНЫ В ДОКТРИНЕ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА?

Тезис равноправия людей – это основа прав человека. Впрочем, в реальности женщина располагает исключительно кое-какими правами, что свидетельствуют о дискриминации, что касается их.

В мусульманских государствах девушки до сих пор продолжают сражаться ради базовых прав, однако для девушек на Востоке запрет – такое должное. Запутанность решения задачи законного расположения девушек в исламском праве предопределяется обилием сакральных, социальных, цивилизованных и юридических проблем.

Разглядывая последний случай, в Коране из предписаний и его запретов, зафиксированных в Хадисах, складывается раннее мусульманский канон – Шариат, который представляется до настоящего времени ключевым родником полномочий большинства мусульманских стран. Закон регулирует взаимоотношения людей совершенно ко всему: в нем слиты совокупно религиозные, законное и этическое начало (от Корана к закону). А из-за священного возникновения прав никакие правители или правительства, власти,

собрания не могут преступать их как в мусульманских, так и не в мусульманских странах.

С самого начала, когда ислам появился, мужчины были главным двигателем того, что религия распространялась и развивалась. Девушки тоже принимали в данной деятельности участие – после кончины супруги пророка Мухаммеда переходили его изречения, повествовали о его жизни. Но позже мусульмане приступили делиться для всевозможных движений ислама – теперь их имеется больше 70 во всем мире. Источник веры остается – вероисповедание в Бога, его атрибуты, писания. Но будничные факторы жизни людей, взаимодействия с социумом и тому сходственное, люди толковали по-своему. Например, девушек сдерживали во всех вопросах связанных с их жизнью, начиная с самого рождения, когда за девочку решает все отец, а после уже муж, в других же странах и семьях все по-другому.

Парадоксально, что теперь в Саудовской Аравии, наименованную учеными родиной ислама, именно эта самая религия и является оправданием ради подавления женщин. По мнению исламистских феминисток, святыя тексты Корана переводятся, и интерпретируются с позиции, интересной патриархальным взглядам. Вот хоть, требовательных рекомендаций об обязательности закрытой одежды, когда мусульманки обязаны прятать лицо, в исламе нет. То же касается и домашнего насилия, следующего из идеи преимущества мужчины над женщиной. Противницы подобного объяснения религиозных предрассудков разъясняют просто: в те годы, когда в обществе преобладал патриархат, переводчики Корана были принуждены приспособляться под общий настрой эпохи. Соответственно, и переводы интерпретировались так, как было комфортно мужчинам. В том же духе скажем и сейчас, те, кто родился в семьях с сильными традиционными взглядами, взаправду девушки могут попасться в руки к мужу-тирану и не получить содействия через своих родных. Показательное дело пакистанской правозащитницы Малалой Юсуфзай, с 11 лет

боровшейся за права женщин, за что бедный ребёнок сам не заплатил жизнью из-за Талибов. В своей книжке она обрисовывает нелегкое и несправедливое существование женского населения в деревнях Пакистана.

А как вы думаете, чем занимаются молодые девочки в Афганистане вместо учебы? Неестественно выставляются замуж (огромная часть афганских невест младше 16 лет) и нередко погибают в тяжких родах (правозащитники подсчитали, что смертность в ходе деторождения фиксируется в Афганистане каждые полчаса). Всеобщая длительность жизни девушек в стране, наперекор всемирный тренду, меньше, чем у мужчин, — афганки проживают в среднем на год меньше, до 45 лет. Некоторые при этом выбирают не владеть жалкое существование до отведенного судьбой конца: Афганистан — единственная в мире страна, где число женских самоубийств превосходит данный коэффициент среди мужчин. Имеется большое обилие барьеров, с которыми встречаются девочки при получении образования. У них есть возможность обучаться в лучших и доступных условиях, но родители не будут отправлять своих дочерей в школу из-за опасений, что их похитят или изнасилуют. Это как раз случай Ирака, прежде государство с высочайшим уровнем грамотности на Ближнем Востоке. После уничтожения строя Саддама Хусейна в Ираке завязалась такая массовая битва по религиозному признаку, что борющимся за жизнь семьям стало не до обучения детей. Новую волну внимания к случившемуся в Ираке привлекло недавнее вручение Нобелевской премии мира Надии Мурад, езидке с севера страны, попавшей в рабство к террористам из ИГИЛ и ускользнувшей из плена.

Несмотря на то, что мы живем в 21 веке, мы так же часто продолжаем встречаться с дискриминацией мусульманских женщин. Благодаря феминистическому движению женщины все чаще начинают отстаивать свои права, получать стипендии и награды в спорте и учебе, не бояться запретов со стороны мужчин. К сожалению, нередко женщины требующие развод от своих мужей-тиранов, не соглашаются на браки и идут против традиций могут быть

облиты кислотой, а в худшем случае забиты до смерти. Но тем не менее мы все чаще и чаще слышим о удивительных ученых, медиков, юристов и так далее в лицах мусульманских женщин.

Яровенко Є.С.

Студент 2 курсу

Факультету права, економіки та кібербезпеки

Міжнародного гуманітарного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства МГУ Качурінер В.Л.

СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ

Свобода вираження поглядів є однією з основоположних підвалин суспільства і однією з визначальних умов його прогресу та розвитку кожної людини. Це стосується не тільки «інформації» та «ідей», що сприймаються доброзичливо або оцінюються як неагресивні чи нейтральні, але й тих, що ображають, шокують або викликають занепокоєння у суспільстві чи серед будь-якої частини його населення. Такими є вимоги плюралізму, терпимості та широти поглядів, без чого не може існувати «демократичне суспільство».

У контексті прав людини, згаданих у Європейській Конвенції, свобода вираження поглядів важлива не лише сама по собі, а як чинник, що відіграє вирішальну роль у захисті інших прав, гарантованих Конвенцією. Без широких гарантій права на свободу вираження поглядів, на варті яких стоять незалежні й неупереджені суди, не може бути ні вільної країни, ні демократії. Ця основна теза є непорушною.

Свобода вираження поглядів є самодостатнім правом і водночас складовою частиною інших прав, гарантованих Конвенцією, – такого, наприклад, як свобода зібрань. Разом з тим свобода вираження поглядів може входити у конфлікт з

іншими передбаченими Конвенцією правами – наприклад, правом на справедливий судовий розгляд, правом на повагу до приватного життя, на свободу совісті і віросповідання. У разі виникнення такої колізії Європейський суд зважує ці права з метою встановити пріоритет одного над іншим. Урівноваження суперечливих інтересів, одним з яких є свобода вираження поглядів, бере до уваги важливість останньої. Суд неодноразово заявляв, що «свобода вираження поглядів є одним із засадничих положень демократичного суспільства, однією з основних умов його розвитку і самореалізації кожної окремої особи». Або що «преса відіграє визначальну роль у державі, яка керується принципом верховенства права» [1].

Академік Ю. С. Шемшученко вважає, що права на свободу думки та слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань завбачає можливість людини самостійно визначити для себе комплекс моральних, духовних та інших цінностей і вільно без будь-якого ідеологічно контролю виражати свою думку шляхом використання будь-яких засобів її вираження, безпосередньо і через розповсюдження інформації у вигляді поглядів і переконань з різних питань політичних, економічних, культурних, духовного життя суспільства і держави [2].

Беручи до уваги нашу державу, з цього приводу слід зауважити, що в Україні функціонує Комітет з питань свободи слова та інформації. Цей комітет займається вдосконаленням законодавчої бази щодо регулювання питань свободи слова. Важливим завданням комітет вважає створення Інформаційного Кодексу України. Але нажалі стан свободи слова в Україні бажає кращого. Головними вважаються такі проблеми як медіабізнес. Опинившись в руках олігархів, вони зазвичай використовують канали задля впливу та пропаганди. Не менш важливою проблемою є і те, що сучасна судова система майже не захищає журналістів, а протидію їх діяльності можна побачити чи не щодня.

Попри перелічені негативні моменти, в Україні все ж проявляється ряд позитивних тенденцій у сфері правового забезпечення реалізації свободи

вираження поглядів, а саме формування законодавства України (зокрема, визнання обов'язковими для себе міжнародних документів) з питань свободи вираження поглядів та інформаційних прав як її складової; можливість громадян або інших суб'єктів звертатися до парламентського омбудсмена, Конституційного Суду України, ЄСПЛ з питань захисту свободи вираження поглядів; підтримка, розвитку національного аудіовізуального продукту; скорочення кількості державних телерадіоорганізацій й суб'єктів інформаційної діяльності; запровадження цифрового телебачення на більшості території України [3].

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що необхідно внести відповідні зміни в Конституцію України, проголосивши в ній, що кожен має право на свободу вираження своїх поглядів, як це передбачено в основних міжнародних актах з прав людини. Структурними елементами свободи вираження поглядів як суб'єктивного юридичного права є такі можливості: вільно виражати свої погляди; збирати інформацію та ідеї; зберігати інформацію та ідеї; використовувати інформацію та ідеї; поширювати інформацію та ідеї. На наш, погляд, також доцільно в міжнародних актах та в Конституції України закріпити ще й такі структурні елементи свободи вираження поглядів, як можливості змінювати свої погляди, відмовлятися від них.

Література:

1. Свобода вираження поглядів та свобода преси в контексті ст.10 Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. URL: <https://court.gov.ua/sud2590/698/64564/> (дата звернення 21.11.2021 р.).
2. Ярмол Л. В. Свобода вираження поглядів як суб'єктивне юридичне право. 2015. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2497/vnulpurn201581329.pdf> (дата звернення 21.11.2021 р.).
3. Свобода слова в Україні: стан, проблеми, перспективи розвитку. URL: <https://studopedya.ru/1-108214.html> (дата звернення 21.11.2021 р.).

ЗМІСТ

Андрєєва Д.О.	
ПРИНЦИП ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	3
Ануфрієнко Є. О.	
ПРИНЦИП КУЛЬТУРНОГО РЕЛЯТИВІЗМУ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	5
Аргірова М.О.	
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ ООН.....	7
Асадова Солмаз	
HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF HUMAN RIGHTS IN THE WORLD.....	10
Атанасій О.Л.	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК.....	14
Безверхова К.Д.	
ЗАБОРОНА ТОРГІВЛІ ЛЮДЕЙ (МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ).....	17
Бродовська М. В.	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ.....	21
Вознюк О.В.	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОСНОВА ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ УКРАЇНИ.....	23
Гайдаржи В.Р.	

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ	27
Грендиш С. С.	
СОМАТИЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ.....	30
Давідогло О.М.	
МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	32
Депа О.І.	
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОНОРСТВА КРОВІ В УКРАЇНІ.....	36
Дишлева І.С.	
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ПРОТИДІ ТЕРОРИЗМУ	39
Драганова А. О.	
МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ.....	42
Заворітна Ю.О	
ПРОБЛЕМА БУЛІНГУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ.....	45
Захарова Т. Ю.	
БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ.....	48
Імагбі А.-С.	
МОНОПОЛІЯ У АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	53
Іванов О.С.	
ПРАВО НА ПРАЦЮ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....	56
Іванова В.С.	
ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЕГІДОЮ ООН.....	59
Коваленко В.Г.	
ПРАВО НА НЕДОТОРКАННІСТЬ ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ.....	61
Коваль Р.С.	
ПРОБЛЕМА ДИСКРИМІНАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	63
Козачок Є.В.	
РІВНІСТЬ ГРОМАДЯН ПЕРЕД ЗАКОНОМ.....	68
Лясота С. В.	
ЧИННІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ.....	70
Магнер В.В.	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАБОРОНИ КАТУВАНЬ.....	73
Мунтян Э.А.	
МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЕГІДОЮ ООН.....	76

Перекрестова М.С.	
ДИСКРИМІНАЦІЯ СПІЛЬНОТИ ЛГБТ.....	78
Поведьонков І. А.	
ВИЗНАННЯ УКРАЇНОЮ ЮРИСДИКЦІЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ: ПРАВОВІ НАСЛІДКИ.....	81
Пудова Г.В.	
ПРОБЛЕМАТИКА РАСОВОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СВІТІ.....	84
Рачинський Ю. В.	
СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	87
Степанюк М.І.	
ЗАБОРОНА КАТУВАННЯ В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	90
Тарасова А. В.	
ГРОМАДЯНСТВО ЯК ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	93
Усенко С.В.	
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ РАДИ ЄВРОПИ.....	96
Усольцева А.В.	
ДИСКРИМІНАЦІЯ ЖІНОК ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ.....	99
Чунжук А.И.	
ЕСТЬ ЛИ МЕСТО ПРАВАМ МУСУЛЬМАНСКОЙ ЖЕНЩИНЫ В ДОКТРИНЕ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА?.....	101
Яровенко Є.С.	
СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ.....	104

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ:
МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали
наукової студентської конференції
з нагоди Міжнародного дня захисту прав людини

Одеса, 10 грудня 2021 р.

Електронне видання

Підписано до друку 27.12.2021.
Ум-друк. арк. 24,36. Зам. № 2112-21.

Видано і віддруковано в ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
Тел. +38 050 7775901 +38 048 7959160
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com